

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1925 október 14.

276. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. * Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Várakozás

(+) Abban a feszült várakozásban, amely a mozdulatlanságban veszteglő politikai életet Pasics programon kívüli távolmaradása miatt megüli, a legkülönbözőbb kombinációk teremnek meg a vezér kifürkészhetetlen szándékai körül tapogatózó bizonytalanság tüneteiként. Senki sem tud bizonyosat a közeljövő kormányzati eseményeinek irányáról és ezért a politikusok a maguk pártállásából folyó kívánságokat szövik bele a találgatások játékos hálójába.

Pribicsevicsék lappangó ellentétekről tudnak, amelyek veszélyeztetik a jelenlegi kormánykoalíció együttműködésének harmóniáját, sőt azt a hirt is terjesztik, hogy maga a radikális párt sem egységes és az egyik szárnya a megegyezés politikájának gyökeres végrehajtását követeli, míg a másik szárny fentartásokhoz ragaszkodik a Radics-párttal szemben. Maga Pribicsevics azzal vigasztalja híveit, hogy Radics István nem kap miniszteri tárcát és mint tárcanélküli miniszter nem lesz a miniszterelnök helyettese.

Egészen más orientációra valának azok a verziók, amelyeket az ellenzéki blokk pártjai ergetnek szárnyra. Ebben a táborban azt beszélik, hogy Pasics, mielőtt hazaérkezik, széles alapon fogja rekonstruálni kormányát, a demokraták és a szlovén néppárt bevonásával. Ez a híresztelés mindenestre örvendetes jele annak a készségnek, amelylyel az ellenzék számbelileg és fajsúlyban is tekintélyes része hajlandó résztvenni a megegyezés művének végleges kiépítésében.

A radikális párt, amely fegyelmetlenül várja a dirigens vezénylőpalcájának meglendülését, hallgatásba burkolózik, a Radics-párt vezére és sajtója azonban demokratikus közlékenységgel elegyedik bele a kombinációk vitájába, tényeket hangsúlyoz és a ténymegállapításokkal ellenkező híreket cáfolja. A horvát parasztpárt félhivatalos orgánuma, a Jutarni List biztosítja a közvéleményt, hogy Pasics és Radics felfogása a megegyezés kormányának hivatásáról hiánytalanul egybevágó és a Radics miniszteri kinevezésén túlmenő kormányrekonstrukció éppenséggel nem aktuális. Radics ugyancsak diplomáciai köntőrfalazás nélkül többször is kijelentette, hogy belép a kormányba s nem csinált titkot ebből sem, hogy a miniszterelnök helyettesül van kiszemelve.

Mindezek a kombinációk meg lehetőségen közömbösek az ország népének, amelyet a párihatalmi viszonyokban bekövetkező eltolódásoktól függetlenül az a kérdés érdekel, hogy lesz-e végre dolgozni akaró és dolgozni tudó kormány az évek óta föltornyosult súlyos feladatok megoldására. Tagadhatatlan, hogy ebből a szempontból Radics bőven áradó és az államférfiúi rezerváltsághagyományát áttörő nyilatkozatai egy termékenyebb éra felviradásának reményét kelti a tömegekben. Radics közli a nyilvánossággal, hogy kész utépitési tervezete van, amelyet a király nagy figyelemmel hallgatott meg és lekötö magát egy egészséges gazdasági és adópolitika inaugurálásához.

Az ország a politikai csatározások meddő esztendei után azt várja, hogy sorsának intézői ne

equilibrista bravurokra fecséreljék energiájukat, hanem fogjanak hozzá a gazdasági élet betegségek gyógyításához. A szerb-horvát megegyezés kormánya a nép legszélesebb rétegeiben meggyökeresett szükséglet kielégítésekép jött létre és Radics nyilatkozatainak programot hirdető része arra enged következtetni, hogy nem feledkezett meg azokról a szociális igényekről, amelyek a horvát parasztpárt kormányzati tevékenységéhez fűződnek.

Radicsra most az a misszió hárul, hogy a közjogi harc mezéjén annyira bevált pártját a pozitív munka hadseregévé szervezze át. Az ország csakis ebből a látószögből fogja figyelni a Pasics hazaérkezése után meginduló politikai eseményeket és megmérni Radics egyéniségét, ha elkövetkezik a mérlegkészítés ideje.

Előkészületek a parlament megnyitására

Pasics hétfőn elutazott Montecarlóból

A parlament közeli megnyitása máris élénk életet teremtett a beogradi politikai körökben. A radikális klubban kedden hosszas tárgyalások folytak Zsifkovics Ljuba, a klub elnöke és Trifkovics Márkó házelnök között, a parlament megnyitásával összefüggő kérdésekről. Ugyancsak tárgyalások folytak erről a külügyminisztériumban is, ahová a radikális párti miniszterek jöttek össze. A parlament megnyitásának napja még nincs pontosan megállapítva, de tekintettel arra, hogy a törvény szerint október 20-ig a régi ülészakot be kell fejezni és az újat megkezdeni, valószínűleg október 17-ikére, vagy 18-ikára hívják össze a parlamentet. A parlament első ülésén a kérvényezési bizottság előterjesztésével foglalkoznak, a második napon pedig berekesztik a nemzetgyűlés régi ülészakát és megállapítják az új ülészak napirendjét.

Pasics miniszterelnök hazaérkezésének időpontjáról még mindig nem tudnak kormánykörökben semmi bizonyosat. Kedden a miniszterelnökségre csak annyi értesítés jött, hogy Pasics hétfőn elutazott Montecarlóból.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság kedden délután négy órakor folytatta tanácskozását Radonics Jovan dr. elnökele alatt. Az ülésen Nikics erdő- és bányügyi miniszter előterjesztést tett, hogy a pénzügyi bizottság hozza javaslatba harmincegy millió dinár kiutalását a minisztérium számára hozni

erdőkitermelésekre, beruházásokra és különböző bányamunkálatokra. A pénzügyi bizottság a javaslatot elfogadta és elhatározta, hogy ezt az összeget a költségvetési feleslegről fogják kiutalni.

Az ülés második pontján az ellenzéknek az az indítványa szerepelt, hogy a költségvetési tizenkettedekről szóló törvénynek a munkásadóra vonatkozó fejezetét változtassák meg. A pénzügyi bizottság a javaslatot 13 szavazattal 8 ellenében elvetette.

Ezután áttértek a Gospodarsko Društvo ügyének tárgyalására. Krajacs Iván dr. kereskedelmi miniszter azt indítványozta, hogy az intézetet békésen likvidálják. Radics Pavle agrárreform-miniszter szintén erre az álláspontra helyezkedett. A bizottság radikális és ellenzéki tagjai a két Radics-párti miniszterrel szemben azt indítványozták, hogy az intézet kérjen csődöt önmaga ellen. Hosszas vita után végül Koszics Vljako radikális képviselő indítványára elhatározták, hogy bizottságot küldenek ki az iratok átvizsgálására és a bizottság három napon belül tartozik jelentést és javaslatot tenni ebben az ügyben.

Davidovics Lyuba a negotini kerületbe utazott

Davidovics Lyuba, a demokratapárt elnöke kedden este Sumenkovics képviselő és Popovics Gyóka kíséretében elutazott a negotini kerületbe, ahol megvizsgálja azokat a panaszokat, amelyeket a demokratapárt hívei küldtek be a kerület közigazgatási hatóságainak előszakosságairól. Davidovics

két-három napot tölt a kerületben, ezután visszatartik Beogradba.

Trifkovics házelnök távirata az inte parlamentáris delegációhoz

A Washingtonban tartozkodó interparlamentáris delegáció vezetője Jankovics Velizár, mint ismeretes, táviratilag felhatalmazást kért a kormánytól és a házelnöktől, hogy az ő nevében meglátogathassa a delegáció az Amerikában élő jugoszláv kivándorlókat. Trifkovics házelnök kedden táviratilag hozzájárult a delegáció kéréséhez. A delegáció csak november hó végén érkezik vissza Beogradba.

A radikális klub ülése

A radikálispárti miniszterek kedden délután tartott konferenciájukon elhatározták, hogy vasárnap a radikális párt parlamenti helyiségében klubülést tartanak, amelyen a politikai helyzettel fognak foglalkozni.

A Radics-párt elégedetlen a radikálispárti miniszteri tisztségviselővel

Zagrebből jelentik: A Radics-párti Dom szerdán reggel megjelenő számában feltűnést keltő hírt közöl, amely arra mutat, hogy a Radics-pártnak egyes kormányhivatalokban még mindig nincs az a befolyása, ami a horvát parasztpártot, mint a kormánykoalíció részesét megilletné. A közlemény szerint a kormány Radics-párti miniszterei megállapították, hogy a belügyminisztériumban, valamint a közoktatásügyi és közlekedésügyi minisztériumokban még a legmagasabb állásokban is számos olyan tisztségviselő van, akik nyíltan állást foglalnak nemcsak a mostani kormánykoalíció, hanem a szerb-horvát megegyezés eszméje és a parasztdemokrácia elve ellen. Egyesek — írja a Dom — azért teszik ezt, mert a parasztságot még mindig csak közönséges választótömegnek tekintik, mások pedig azért, mert reménykednek a Pribicsevics-fele botozó rendszer visszatérésében. Ezek azonban nemsokára meg fognak győződni arról, hogy a mai rezsim milyen szilárd.

Radics szerdán visszatér Beogradba

Radics István a keddi napot Moszlatinán levő szőlőjében töltötte, ahol családjával együtt szüretet vett részt. Szerdán visszatér Zagrebba, ahonnan este Beogradba utazik. Radics csütörtökön reggel érkezik meg Beogradba és reméli, hogy ezúttal már találkozni fog Pasics miniszterelnökkel.

Beteg az orvosi pálya

— Hozzászólás —

A *Bácsmegyei Napló* keddi számában fenti címmel közölt cikke ma az egyik szubotícai orvos aláírásával a következő levelet kaptuk:

A *Bácsmegyei Napló* 275. számában megjelent cikke — mely az orvosokkal foglalkozik — legyen szabad néhány megjegyzést tennem.

Nem tudok nagyon messzire visszamemlékezni, de 23 éves saját tapasztalataimról és ez idő alatt a kartársaktól tudomásomra jutott régi — legalább 50 éves — orvosi múltiról tudok beszámolni. Ötven évvel ezelőtt 3—4 orvos volt Szubotícán, azóta állandóan szaporodik a számuk, néha rohamosan, máskor lassabban. Szubotícán 62 orvosnak is lehetne megélhetése, ha az orvosok ösztartánának, de nem tartanak össze és itt téved a cikkíró, mert sohasem tartottak össze és sohasem kerestek jól, csak *legfeljebb megélték a kereséiből*. Nemcsak az anyagiakat illetőleg, hanem az egészségápolásra is nevelni kellene a közönséget. Miért tudnak Angliában, Franciaországban, Németországban és még sok más államban az orvosok megélni, sőt gond nélkül megélni, míg itt nálunk csupa küzdelem az életünk? Az orvosi praxisból Szubotícán még *soha* orvos annyi vagyont nem gyűjtött magának, hogy legalább öreg napjaiban gond nélkül élhetne.

Ma a gazdasági viszonyok katasztrófálisak, de merem állítani, hogy ha egy kis jóakarattal, kölcsönös megértéssel és lelkiismerettel az orvosok összefognának és hozzájárulnának az elmulasztottakat helyrehozni, 1—2 éven belül oda jutnának a társadalom páriái, hogy nem kellene azon törniük a fejüket, hogy hol pihentessék le a fáradt tagjaikat — (ma, néhány orvos van Szubotícán, akire az a sors vár, hogy nem lesz lakása) — hogy fizetik ki a súlyos adókat, miből ad kenyeret a családjának, ha hirtelen megrokkann és mi lesz a családjából, ha a sors úgy rendez, hogy korán elpusztul. A nagyközönséget szoktatni kell

ahhoz, hogy ápolja az egészségét, orvoshoz forduljon, ha beteg. Be kell bizonyítani, hogy az egészséget csak akkor lehet visszanyerni, ha helyes módon keresi a segítséget; azt meg tudja minden ember, hogy az egészség nélküli nem ér az élet semmit, nincs munkakedv, nincs öröm a családdal és legtöbb öngyilkosság a betegség miatt történik. Azt is be kell bizonyítani a nagyközönségnek, hogy az orvos is csak akkor tud lelkiismeretes munkát végezni, ha az agy tisztán működik és nincs tele gondokkal

napi megélhetés miatt. Fizessék meg az orvosnak legalább a törvény által előírt legkisebb összeget, akkor nem fogja gond megbénítani munkáját. Ne a nagyközönségnek panaszkodjanak az orvosok, hanem egymásnak. Jöjjenek össze és beszéljék meg a panaszait, segítsenek egymáson, akkor nem lesz olyan orvos, aki a beteglátogatás után nem tudja a kocsját kifizetni.

E sorok írója minden pillanatban rendelkezésre áll, induljon el a munka arra illetékesektől.

Radikális vagy demokrata?

Kavarodás a subotícai radikális-párt elnökének pártállása körül Grol Milán képviselő szerint Gasics Jován Beogradban választmányi tagja volt a Davidovics-pártnak

Cáfolatok és ellencáfolatok

A subotícai radikális párt szervezet nemrégiben megválasztott elnökével, Gasics Jován vasutigazgatósági osztályfőnökkel szemben a radikális párt tagjainak egy része még mindig azt hangoztatja, hogy a megválasztott elnök *nem is radikális párti, hanem a Davidovics-féle demokratapártnak a tagja*. Amikor a *Bácsmegyei Napló* erről a különös vádról első ízben hírt adott, Gasics osztályfőnök, mint a subotícai radikális párt elnöke *cáfoló nyilatkozat* közzétételére kérte föl lapunkat. Dementálásának természetesen helyet is adtunk. A cáfolat azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, mert a subotícai radikális párt az elnökválasztás miatt elégedetlen tagjai *a cáfolatból vádjaik megerősítését olvasták ki*. A subotícai radikális párt egyik előkelő tagja erre vonatkozólag a következőket mondotta a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— Az új pártelnök cáfoló nyilatkozata nem elégít ki bennünket. Ha a vádak csakugyan alaptalanok lettek volna, akkor Gasics osztályfőnök ur bizonyára kereken kijelentette volna, hogy ő nem volt soha tagja a demokratapártnak és ma sem az. Ez a határozott

kijelentés azonban hiányzik a cáfoló nyilatkozatból. A pártelnök ur erről nem is beszél a cáfolatban, csak állítja, hogy már 1905-ben belépett a *Szlovenszki Jug* nevű klubba. Ezt el is hisszük, de egyrészt a *Szlovenszki Jug* és a radikális párt két különböző szervezet, másrészt az, hogy valaki 1905-ben belépett ebbe a klubba, amely nem volt politikai párt, még nem jelenti azt, hogy 1924-ben nem lehetett tagja a Davidovics-féle demokratapártnak. Annál kevésbé, mert a Szlovenszki Jug később kettészakadt és tagjainak egyik része jobbra ment, a másik balra. A Szlovenszki Jug tagsága tehát nem dönti el a kérdést. A pártelnök ur szerint „az idő és a munka fogják legjobban dokumentálni, hogy ki a radikális.” Ez igen szép kijelentés, de azt, hogy valaki valamelyik pártnak tagja-e, a tagsági könyvecské szövege dokumentálja mindennél.

A pártelnök ellencáfolatában szemben a pártelnök hívei teljes értékűnek találták Gasics Jován nyilatkozatát, amely szerintük *fére nem érhető módon cáfolta meg a vádat*.

— Az egész pletyka — mondották valószínűleg onnan keletkezett, hogy a

beogradi demokratapártnak van egy Gasics Jován nevű tagja, akit most összetévesztenek Gasics Jovánnal. Gasics sohasem volt demokrata, az ő személyéről lepatannak az ilyen tendenciózus hírek.

A cáfolatok, ellencáfolatok és ellen-ellencáfolatok után most Grol Milán demokrata képviselő jelentkezik tanúnak a vitás ügyben és többek — köztük Klunics Martin dr. vizsgálóbíró — előtt a következőket mondotta:

— A demokratapártnak nem Gasics, hanem Gasics Jován vasuti mérnök volt a tagja, aki most a subotícai vasutigazgatóságon osztályfőnök. Gasics Jován lelkes tagja volt a Davidovics-kormány alatt a demokratapártnak Beogradban, nem is egyszerű párttag volt, hanem helyet foglalt a párt választmányában is.

A különös és szokatlan bonyodalom ügyében a *Bácsmegyei Napló* teljesen tárgyilagosan regisztrálta az egymással szembenálló frakciók álláspontját és állításait, a vita eldöntését azonban rábízta az érdekeltekre.

Cukorrépa-csalókat

tartóztatott le a szombori rendőrség

Az oszijekai cukorgyár kára

Szomborból jelentik: Az oszijekai cukorgyár igazgatóságának feljelentésére a szombori rendőrség letartóztatta Rados István és Vida Márton szombori földműveseket, akik ellen család miatt indult meg az eljárás.

A feljelentés szerint Rados István és Vida Márton a tavasszal felkeresték Seidner Adolfot, az oszijekai cukorgyár felügyelőjét, ahol Pasztorics Márton és Pasztorics Anna szombori gazdálkodók neve alatt répatermési szerződést kötöttek s a termés költségeire mintegy huszonötezer dinár előleget vettek fel. A gyár igazgatósága most jött rá a csalásra, mire Radó és Vida ellen nyomban megtette a feljelentést.

A lepke

Irtá: Moly Tamás

Igen tisztelt Uram!

Levelet délelőtt kaptam meg s most már délután van: órák teltek el azóta s nem tudtam mással foglalkozni, csak az Ön felszólításával. Érdeklődik munkásságom iránt s még a személyem iránt is; óhajtja tudni, mi mindent dolgoztam eddig, mit irtam és műveltem hol jelentek meg. Hozzáíru: nem hinné, hogy könyvem már megjelent volna a piacon, írásum annyira friss, fiatal, tele van egy ifjú lélek minden rajongó elevenségével — s kitüntetés azzal, hogy *moró dicsérettel* aggatja tele a *Szirt* folyóiratnak második (s attól tartok: utolsó) számában megjelent novellámat, mint ahogyan a szerető szülő aggatja tele mindenféle széppel s jóval, tavalyról eltett díszszel is, ami nem baj, hiszen újra lehet örülni neki, kis gyermekének a karácsonyán.

Elrontom talán a dolgomat Önrel szemben, mint ahogyan valamilyen furcsa módon eddig mindig el tudtam rontani a dolgomat jóformán mindenkivel szemben, — amikor elmondom — de nem tehetek róla, el kell mondanom! történiék bármii! — hogy kicsi gyerekkorom óta nem kacagtam akkorát, mint amikor elolvastam meleg, érdeklődő sorait, melyekkel nagy örömet szerzett nekem. Finoman fejeztem ki magamat s ez kissé kényelmetlen nekem; engedje meg, kedves jó Uram, s ne vegye rossz néven, hadd javítsak rajta s irtam a magam módja szerint: röbögtöm ezen torokom szakadtából és csapkodtam a félkezemmel a combomat, hogy könnyítsek magamon, és a másik kezemmel az Ön *írásom* levélpapírosát lobogtattam és

letörültem vele könnyeimet, melyek fehérrrel erősen vegyes fekete szakállamba peregtek. Odaálltam a tükör elé s néztem magamat, a nevetés munkájától eltorzult arcomat, s élénken bólogattam kopasz fejemmel a tükörbeli ember felé akiről feltételeztem, hogy külső megjelenésének a mása. Egyedül élek. Uram, hirtelenében nem volt a közlemben érdeklődő kebel s így a tükörbelinek kiáltottam oda jókedvemben:

— Hogy vagy, fiatal író?

Nékem az nagy mulatság. Uram, s azt hiszem, Ön is elmosolyodik a helyzetemen, amint megtudja, hogy ma hatvan éves vagyok. (Pár hónapom van még a hatvanhoz, de az nem számít.) Jókedvemet élénken fokozza az a bizarr körülmény, hogy már negyven esztendeje írok. Az évek folyamán megérelődött bennem az életnek valamelyes megértése és értékelése. Nem merem állítani, hogy elsőrangú emberismerő vagyok, ellenben akit megismertem s ha a modell mint jelenség érdekelt, ábrázolni tudom értelmesen. Sokat dolgoztam, gondolkodtam és vesződtem, hogy az írásumat eleven, elhíthető erejű anyaggá tudtam tenni. Bibelődtem a szóval, bajlódtam a mondattal, küzdöttem az elmondandóvalom fölépítésével, az arányokkal, liktetéssel, színnel, hanggal, kivéséssel, a soha teljessé ki nem alakuló készséggel. Viaskodtam gondolatokkal és játszottam ötletekkel s mindig meg voltam hatva, ha eszembe jutott valami. Egészen egyedül élek, nincsen senkim, akiről gondoskodnom kellene, én magam nem számítok, tehát azt tehetek, amit akarok. S így lehetséges, hogy még ma is, — negyven esztendei munka után, melyről nem tud senki — hogy még ma is le tudok ülni az asztalomhoz és teleírom a papírlapokat és

írok könyveket, könyvvé összegyűlemlő apróbb dolgokat — és nem bánom, hogy tudtommal, eddig még nem jelent meg írásum egy sora sem, csak éppen ez a novellám ebben az ifuság által vakmerően és dacosan kiadott folyóiratban s hogy ez hogyan történt, magam sem értem.

Nem boszorkányság, ezt nem akarom még magammal sem elhíttetni de furcsa, hogy ezuttal a munkám, ha nem is küldték vissza a kéziratomat, mégis megjelent. Mert kérem, eddig vagy visszaküldték az írásumat, vagy nem küldték vissza, de nem jelent meg, amint már említettem egy sorom se nyomtatásban. Most pedig ott szerepelek egy kis munkámmal, melyet husz év előtt irtam, s megjelentem. Megtörtént a csoda. És megtörtént ezenfelül még az a legenda is, hogy Ön, igen tisztelt Uram, érdeklődik irántam, az író iránt. Attól tartok, hogy ez mégis sok egyszerre és gyanus előttem az efafta bőség.

Él bennem még ma is egy furcsa becsvágy. Kisfiú koromban vert bennem gyökeret és nem sorvad el az esztendőik folyamán. Ma is foglalkoztat ez a vágy, de már csak mint elképzelés csak ebben az alakjában tudok neki örülni.

Nem emlékszem, hogyan szereztem tudomást róla: hallottam-e, amikor mások beszéltek, vagy olvastam-e róla valahol? Kisfiú koromban, amikor mindenki a házból nyugodtan aludt, kilopóztam nyáron a langyos éjszakába. Kezemben lepkefogót tartottam s úgy jártam cserjék s alacsony törzsű fák között, melyekre rájuk áztatott datolyaszemeket. S vártam a lepkét, mely igen nagy ritkaság, talán muzcumnak sincsen ilyen: éjjel röpköd s kétszer akkora, mint a legnagyobb rendű lepke: a szárnya sá-

padt ragyogós és sötétbíbor a színe, majdnem fekete de ártatlankékszínű erek ágazódnak el rajta s a szegélye vékony arany és zöld sáv; a fején furcsa rajz van, s mindenki másnyennek magyarázta, ugy hallottam, volt, aki koronának látta, egy másik gyönyörű leányfejnek, egy harmadik drágakövet ismert föl benne. Ezt a lepkét lestem mindég és lesem még ma is, ámbár régesrégén nem megyek ki élszaka lepkefogóval s nem rakom ki a csalókató ételt, az erős pálinkába áztatott datolyaszemet.

Bocsásson meg, — igen, megvallom, néha még ma is, de nagyon ritkán, ma is eimegyek, hátha találkozom azzal a lepkével. Csakhogy lepkefogót nem viszek magammal. Nyugodt kíváncsisággal sétálgatok: hátha meglátom; de nem merném megfogni. Röstelném, ha nem lenne olyan káprázatos csodálatos, amilyenek az a kisfiú réges-régen elképzelt. Ebből láthatja, kedves jó uram, hogy megtisztelő szíves sorait igyekszem meghálálni ezzel a vallomással, ámbár tartok tőle, hogy Önt ez nem fogja semmiképpen sem érdekelni, s ez a válaszom családost viz Önnek. Pedig szerettem volna kedvére lenni vaj-hogyan, hiszen olyan nagyszerű napot szerzett nekem, igaz, tiszta örömet, amiben régen-régen nem volt részem.

A folyóiratban megjelent novellámat most elolvastam; igen, abahagytam a levélírást és elolvastam ezt a szerencsétlen novellát, első munkámat, mely megjelent nyomtatásban. Könnyen tehettem, mert már semmi közöm hozzá. Elolvastam figyelmesen és nem értem a szerkesztőt hogyan adhatta ki. És nem értem az Ön érdeklődését a novella írója iránt, igen tisztelt uram! Állapodjunk meg abban, hogy az egész nem más, mint egy jól sikerült tréfa.

KISEBBSÉGI ÉLET

Alois Hajn csehszlovák történetíró a Narodní Osvození című legionárius lapban cikket írt a készülő genfi kisebbségi kongresszusról. A figyelemreméltó cikkben a történetíró igen objektív hangon állapította meg az utódállamok kormányainak kisebbségi politikájáról, hogy egyáltalán nem célszerű és nem demokratikus. »A kisebbségek védelme — írta Alois Hajn — egyike azonknak a feltételeknek, amelyek a biztonsági paktum sikeréhez vezetnek. Épen ezért szükséges, hogy a kisebbségek védelme kötelező legyen minden államban és hogy a nemzetiségi békét általános nemzetközi elvnek jelentsék ki. A genfi kongresszuson azt a kérdést fogják tárgyalni, hogyan lehetne állampolgári alapon megvalósítani a többségi és kisebbségi nemzeti együttélését és hogyan lehetne megszüntetni az európai békét és az államok nyugalalmát veszélyeztető konfliktusokat. Legfontosabb és legértékesebb momentum a genfi kongresszus programjának, hogy a kisebbségek az állam alapjára helyezkednek amelyhez tartoznak, együttműködésre jelentkeznek, de egyúttal kulturális autonómiát követelnek maguknak. Mindenképen új fázisa következik a kisebbségi problémának: a kisebbségek felhagyják a negációval, hajlandóságot mutatnak a pozitív munkára azokban az államokban, amelyekhez tartoznak és feltételeket tesznek a nemzeti többség elé, hogy milyen alapon hajlandók milderre. Ezzel azonban a többségi nemzetek is az elé a kötelezettség elé kerülnek, hogy leszámoljanak eddigi nemzetiségi politikájukkal, amely tulajdonképpen szintén negatív volt, vizsgálják meg konkrétan és elfogultság nélkül a kisebbségek követeléseit és egyezzenek meg velük az együttműködésben, amely hasznos és termékeny az állam belső nyugalma és gazdasági boldogulása szempontjából egyaránt.

*

Az erdélyi magyar telepések részére, mint ismeretes, a román kormány 700.000 aranyfrank kártérítést ígért, meg a Népszövetség előtt. Petrescu Comnen svájci román követ nemrégiben úgy nyilatkozott, hogy ezt a kártérítési összeget már a legközelebbi hetekben kifizeti a román kincstár. A követ nyilatkozatával szemben a pénzügyminisztérium kommunikációjában most közli, hogy a kormány az erdélyi és bánági telepések részére felajánlott 700.000 aranyfrank értékű kártérítést csak a jövő esztendőben fogja kifizetni, a jövő évi költségvetés alapjából. A szegény telepések tehát még egy évig (ha nem többig) nélkülözni fogják ezt az összeget amelyet a legjobb indulattal sem lehet másnak nevezni mint — koldusalmizsnának.

*

A temesvári királylátogatás alkalmával történt. Ferdinánd király megnézte egy magyar birtokos híres szőlőszetét. A magyar gazda kalauzolás közben elpanaszolta a királynak, hogy földjeit, amelyet potom áron sajátítottak ki, meglehetősen busás összegekért hasznosbérbe adják ki a román agrárigénylők. A beszélgetésnél jelen volt Constantinescu földművelésügyi miniszter. A király hozzáfordult:

— Van tudomása róla a miniszter urnak?

— Felség, ugylátszik a helyi hatóságok visszaéléseiről van szó — válaszolta Constantinescu.

— Igen sok a helyi hatóságok visszaélése — mondta láthatóan bosszusan Ferdinánd király.

*

A prágai kivándorlási iroda most tette közzé az 1924. évi első negyedéről készült statisztikai kimutatást. A statisztika szerint múlt év január, feb-

ruár, március és április hónapjaiban összesen 27.588-an vándoroltak ki a köztársaság területéről; ebből több mint 70 százalék: 20.254 Szlovénokból. Nemzetiség szerint a kivándorlók 48 szá-

zaléka szlovák, tizenhárom százalék német volt. A kivándorlás a statisztikai kimutatást kommentálván megjegyzi, hogy a szlovénok kivándorlás egyenesen aggasztó arányban növekszik.

A Népszövetség kisebbségi osztályának vezetője Beogradban

Colban Erich nyilatkozata a Bácsmegyei Naplónak

Beogradból jelentik: Colban Erich norvég politikus, a Népszövetség kisebbségi osztályának vezetője hét-főn délután Beogradba érkezett. Este Nincsic külügyminiszter vacsorát adott tiszteletére, kedden délelőtt pedig a külügyminiszter hosszasan tárgyalt a Népszövetség kisebbségi osztályának főnökével.

Miután október 15-én ül össze Genfben a nemzeti kisebbségek konferenciája, feltűnést keltett, hogy Colban épen most utazott el Genfből és mint a Népszövetség kisebbségi osztályának vezetője, nem mutat semmitéle érdeklődést a kisebbségi konferencia iránt.

A Bácsmegyei Napló munkatársa kedden felkereste Colbant a Pallace-szállóbeli lakásán és kérdést intézett hozzá, hogy hogyan dolgozik a Népszövetség kisebbségi osztálya?

— A Népszövetség, mint ön is tudja — mondotta munkatársunknak a kisebbségi osztály vezetője — titkárságokra oszlik. Az egyik ilyen titkárság a kisebbségi alosztály, amely a kisebbségekre vonatkozó tudományos, gazdasági statisztikai és egyéb adatokat készíti elő a népszövetségi tanács részére. Ez óriási munkát jelent, mert az egész világon igen nagy az érdeklődés a kisebbségi ügy iránt. Mi igyekszünk lehetőleg objektív munkát végezni, ezért a politikán felül állunk és nem avatkozunk be a kisebbségek napi

ügyeibe.

Munkatársunk megmutatta Colban Erichnek a Deutsches Volksblatt legutóbbi számát, amely Jugoszláviába érkezésével kapcsolatban többek közt a következőket írja: »A Népszövetség kisebbségi osztályának vezetője már többször járt nálunk, azonban feltűnő, hogy minden esetben csak a hivatalos körökkel érintkezik.«

— Nem vagyok abban a helyzetben, hogy erre a megállapításra nyilatkozhassam — felelte Colban — legfeljebb megismételhetem, hogy politikai kérdésekkel nem akarok foglalkozni.

Munkatársunk végre megkérdezte a Népszövetség kisebbségi osztályának vezetőjét, hogy jelenleg mennyi Európában a kisebbségek száma. Erre a politikától távoluló kérdésre viszont Colban nem tudott válaszolni.

— Most dolgozzuk fel a statisztikai adatokat — mondotta — és különben is a békeszerződések olyan óriási eltolódásokat idéztek elő, hogy a kisebbségek számáról még nem lehetett tiszta képet alkotni.

Colban Erich kedden Beogradból tovább utazott Dalmáciába, mialatt Genfben összegyűlnek a kisebbségek kiküldöttei, hogy Európa egyik legégetőbb és legfontosabb problémáját közelebbről vizsgálják a megoldáshoz.

Németország feltétel nélkül lép be a Népszövetségbe

A német delegáció a birodalmi kormány hozzájárulása után ismeri el a 16-ik szakaszt

Locarnóból jelentik: A külügyminisztériumi konferencián Németország és az antant között lényeges közlekedés történt a népszövetségi alapokmány 16-ik szakasza ügyében. A tárgyaló felek ebben a fontos kérdésben nagyjából megegyeztek a következő alapon: Németország a szokásos feltételek mellett belép a Népszövetségbe, a szövetségesek azonban, hogy a németeknek a 16-ik szakasszal szemben táplált aggodalmait honorálja, nyilatkozatot tesznek, amelyben kijelentik, hogy a Népszövetség közgyűlése jogosult csak az alapokmány megváltoztatására. Ez a nyilatkozat háború esetére kimondja, hogy amennyiben egyes államokat fölszólítanak a Népszövetséggel szemben vállalt kötelezettségüknek megfelelően arra, hogy az alapokmány rendelkezéseinek érvényét szerezzék, ennek a részvételnek arányban kell állnia minden egyes állam anyagi erejével. A német delegáció elvben hozzájárult ehhez a formulához, huszonegy óráig haladékot kért azonban, hogy mielőtt véglegesen megadná hozzájárulását a 16-ik szakaszhoz, kikérhesse a birodalmi kormány véleményét.

A birodalmi kormány is hozzájárul a 16-ik szakaszhoz

Berlinből jelentik: Kentner dr. államtitkár kedden délután négy órakor Locarnóból Berlinbe érkezett, hogy a német kormányt jelentést

tegyen az előzetes megállapodásokról és azokhoz a birodalmi kormány előzetes hozzájárulását kérje, mielőtt a megállapodások a konferencia plénuma elé kerülnek. A birodalmi minisztertanácsot este nyolc órára összehívták, hogy Kentner referátumát meghallgassák és a megállapodások elfogadásáról döntsenek. Hindenburg köztársasági elnök szerdán reggel fogja az államtitkárt fogadni és jelentését meghallgatni. Politikai körökben úgy tudják, hogy Kentner szerdán már a hivatalos ténnyezők hozzájárulását jelentheti a locarnói német delegációnak.

A német politikai pártok követelik a következő pontok rendezését is:

1. A rajnai megszállási rendszabályok beszüntetését, mert ezeknek fennállásáig az igazi békés viszony nem képzelhető el.

2. A megszálló csapatok nagy létszámának és a megszállás nagy költségeinek csökkentése, ami a szövetséges hatalmaknak is érdekében áll.

3. A kölni zóna kiürítése.

A francia sajtó a megegyezésről

Párisból jelentik: A lapok egyértelműen azt írják, hogy Locarnóban a megegyezés cikészült. A Journal szerint a megállapodás formája úgy hangzik, hogy Németország minden föntartás és feltétel nélkül belép a Népszövetségbe, viszont a négy szö-

vetséges kormány kijelenti, hogy egyedül a Népszövetség illetékes a paktum magyarázatára, de ennek ellenére a szövetséges hatalmak elismerik, hogy konfliktus esetén minden egyes államra nézve külön-külön és hatalmi eszközeinek tekintetbe vételével a Népszövetség dönti el, hogy az illető ország milyen mértékben köteles résztvenni a támadó állam ellen elrendelt együttes szankciók végrehajtásában.

Nehézségek a keleti paktum körül

Locarnóból jelentik: A keddi napon a tárgyalások új stádiumba léptek. A tárgyaló felek a keleti és az ezzel összefüggő mellékkérdésekben nem jutottak előbbre. Franciaország, minthogy Csehszlovákia és Lengyelország belekapcsolódott a kérdésbe, ragaszkodik ahhoz, hogy a keleti szerződésben, mint szavatói hatalom szerepeljen.

A francia kívánságoknak megfelelően a nyugati szerződés egyik szakasza így szól:

»A nyugati szerződés csak akkor lép életbe, ha Németország belép a Népszövetségbe és ha a keleti szerződést beikkelyezik.«

A lengyel külügyminiszter meglátogatta Luther kancellárt és Stresemann külügyminisztert, akikkel hosszasan tanácskozott.

Csütörtökön kezdődik a nemzetiségi kisebbségek genfi konferenciája

Harminc kisebbségi csoport delegátusa vesz részt a tanácskozáson

Genfből jelentik: A nemzeti kisebbségek konferenciája csütörtökön nyílik meg Genfben harmincnél több kisebbségi csoport delegátusainak részvételével.

A tanácskozáson elsősorban arról lesz szó, hogy bizonyos közös alapelveket állapítsanak meg, amelyek a kisebbségek számára lehetővé teszik, hogy teljes megértéssel élhessenek mindenütt együtt az államalkotó többséggel.

A vitából kirekesztették az egyes csoportok individuális helyzetének kérdését és az ezzel összefüggő problémákat. Sem a tényleges sérelmek, sem a konkrét panaszok nem kerülnek a konferencia elé, mely kizárólag azt az elvi alapot kívánja tisztázni, amelyen a kisebbségek az állami kereten belül legális törekvéseiket megvalósíthatják. A kongresszus gondolata, mint ismeretes, a szlovénok magyarországi vezetőitől indult ki.

Az Uniótól kér segítséget Panama kormánya

Államcsiny készül a köztársaság fővárosában

Newyorkból jelentik: Panama kormányának kérésére — mint Bilbaóból jelentik — három amerikai gyalogos zászlóalj átlépte a határt és bevonult Panama városába, ahol szombat óta zavargások dúlnak és államcsiny készül. Nagy tüntető körmenet volt a városban noha ostromállapot van elrendelve és minden csődület tilos. Egy tüntetőt megöltek. Az áldozat temetésének napján általános sztrájk volt. A pékek is sztrájkal fenyegetőznek.

Washingtonban általános az a nézet, hogy komoly események történnek Panamában, ha a kormány az Egyesült Államoktól kért fegyveres segítséget holott eddig feltékenyen vigyázott hatáira.

CIRKUSZ

Véres kardpárbaj

Kedves Barátom! Megpróbálok hűen leírni az utóbbi huszonnégy óra izgalmas történetét. Előtted nincsenek titkaim, előttem őszintén kitárom a szívemet.

Ugy kezdődött a dolog, hogy tegnap reggel tíz órakor előzetes bejelentés nélkül, de előzetes dörömbölés után két ur jelent meg szobámban. Először azt hittem, hogy a Weiszman öcskaruhakereskedőtől jönnek, aki levelezőlap hívrásra házhoz megy és akinek irtam egy levelezőlapot, hogy jöjjön házhoz, mert két tennisz nadrágot akarok eladni. Csak azt nem bírtam megérteni, hogy miért jött nadrágonként egy-egy öcskás. Akét ur bemutatkozott.

— Maguk a Weiszman ur megbízottai?

Zordonan válaszolt az egyik:

— Nem kérem, mi a Hufnagel ur megbízottai vagyunk.

Bár nem emlékszem, hogy az ilyen nevű ruhakereskedőnek is irtam volna levelezőlapot, megkérdeztem:

A nadrágügyben tetszenek jönni?

— Nem kérem! Lovagias ügyben.

A másik hivatalosan folytatta:

— Tisztelt Hézagos ur! Ön megsértette felünket, Hufnagel urat, ezért lovagias elégtételt kérünk.

— Milyen Hufnagel urat? Röhögtem.

A Fricit! No nézd a marha! Legjobb barátom. Mivel sértettem meg?

— Nem fogadta a köszönését.

— Én a Frici köszönését? Hiszen mindig előre szoktam neki köszönni: »Szervusz te hólyag!« Igen jóba vagyunk.

— Sajnálom. Mégis kénytelenek vagyunk lovagias elégtételt kérni. Most ez a dívat.

— De uraim, én nem vettem észre a Fricit.

— Ez az! Inyorálta őt! Nevezze meg a segédeit.

Mit vitatkozzak ezzel a két vadállattal, megneveztem a segédeimet. A két legbátrabb fickót a városból, ismert párbajhősöket, hadd lássák ezek, hogy a Hézagos nem ijed meg.

Délután négy órakor összeült a négy ur a klubban. Engem nem engedtek be a tanácskozáshoz, mert ez ellenkezik a lovagias szabályaival, hanem addig a nagy teremben alsóst játszottam a Hufnagel Fricivel. Egy indokolatlanul kontra — gyertünk után mondtam is neki.

— Látod milyen hatókor vagy, még mindig nem tudsz alábbereszteni. És egy ilyen ember sértődik meg, ha nem köszönnek neki.

Összeráncolta a homlokát.

— Kérlek ne említsd ezt, — szóltszigorúan, — nem lovagias, ha mi erről beszélünk. Én nem sértődtem meg, a Frici állt mellettem, a segédem, ő jelentette ki, hogy elégtételt kell kérnem.

Fél óra múlva kijött a négy segéd a kisteremből. Nagyképűen félrehívta mindegyik pár a maga felét. Semmi jót nem ígért az arcuk. Segédeim közültek velem a határozatot.

— Döntsön a kard! — mondták vészjóslóan.

Vezetőségédem hozzátette:

— Majd megmutatom én ennek a két krákélernek! Addig erősködtem, míg a szurást belevevők a jegyzőkönyvbe. Mi igazán nem féltünk!

— Kibicnek semmi sem drága! — gondoltam magamban.

Közölték még velem a részleteket:

— A párbaj színhelye a Cyrano-vivóterem. Idő: reggel kilenc óra. Orvosról mi gondoskodunk. Szervusz!

A segédek ezután eltávoztak, mert ezen az estén még három lovagias ügyet kellett elintéznük. Mikor magamra maradtam, Hufnagel hozzám lépett.

— Mondd, mit szólsz ehhez a marhasághoz? — kérdezte. — Pont a legrosszabbkor jött. Egy vasam sincs.

Adtam neki pénzt kölcsön a költségekre. Mindig megadja. A pénz biztos, csak meg ne öljem véletlenül.

Együtt vacsoráztunk, nagyon kellemesen telt az este. Hajnaltól bucsúztunk el.

— Igazán ráértünk volna délután ezzel a marhasággal, — szólt a barátom.

— A segédek így akarják, nem lehet tenni ellene, — szóltam.

Nyolc órakor felkeltettem magam. A tervet már az éjféli kifundáltam. Csak nem fogok kiállni a legjobb barátom ellen, hogy még esetleg a pénzem is elveszen. Telefonáltam a rendőrségre.

— Halló! Kilenc órakor a Cyrano vivóteremben véres kardpárbaj lesz. Kérem megakadályozni!

— Ki beszél ott?

Nem mondtam be a saját nevemet.

— Hufnagel, — mondtam szerényen.

— Hol van ez a párbaj, kérem.

— A Cyrano és társa vivóteremben.

— Ja, ezt már tudjuk. Ki is mentek már a detektívek?

— Honnan tudják?

— Bizonyos Hézagos ur telefonálta be.

A párbajt meg is akadályozták.

Tehát mint látod, visszaélt a nevemmel valaki. Biztosan a Hufnagel. Kérlek, vegyél magad mellé egy bátor fiút és provokáld nevemben azt az embert. Ólel barátod:

Hézagos.

U. i. Ha beszélsz délután Hufnagellel, kérlek azt is mondd meg neki, hogy nem mehetek vele ma este színházba, de színház után a Kispipában együtt vacsorázhatunk.

Stella

Véres uccai harcok Párisban

Ötvenhárom rendőr megsebesült

Párisból jelentik: A sztrájkban álló kommunista munkások és a rendőrség emberei között hétfőn este folytatódott az összeütközések. A délutáni összetűzés után, amelynek egy halottja van, este Páris külső kerületeiben került sor ütközetre a munkások és a rendőrség között.

Suresnes-ben a sztrájkolók be akartak hatolni egy gyárba, ahol folyt a munka, de a rendőrség útjukat állotta és mikor a tömeg nem távozott, belelőtt a sokaság soraiba. Egy sztrájkoló meghalt, néhányan megsebesültek. Saint Denisben, a kommunisták fészkében, szintén uccai harc volt és néhányan megsebesültek. Összesen 300 sztrájkolót tartóztatott le

a rendőrség és ezek közül 95 egyelőre fogságban maradt.

A kivonult rendőrség csapataiban 53 rendőr többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Dorriot kommunista képviselőt letartóztatták, mert egy kommunista gyűlésről kijövet az uccán tolongó tömeget támadásra bujtogatta és amikor emiatt egy rendőrtisztviselő megfenyegette, a rendőrtisztviselőt gyomron rugta. A kommunista ellenes közönség, amely a helyszínen összeverődött, ennek a jelenetnek láttára körülfogta és meg akarta lincselni Dorriot képviselőt, több ütés is érte, de a rendőrök kiszabadították a feldühödt tömeg kezéből és biztonságba helyezték.

A petrovaradini hármás gyilkosság a hadbírótság előtt

A gyilkos arnauta katona beismerő vallomást tett Részeg fővel lötte le a két főhadnagyot és az orosz ezredet

Beogradból jelentik: A beogradi hadbírótság kedden reggel kezdte tárgyalni a petrovaradini hármás gyilkosság bűnügyét. Mint emlékeztetés, ez év április hó 19-én este Hasszan Müftár dél-szerbiai arnauta katona, akit röviddel azelőtt dezertálásért öt havi börtönrre és másfél évi továbbszolgálatra ítélték, a petrovaradini vár I. puskaportoronyánál teljesítette orszolgálatot. Ugyanakkor a sötét petrovaradini uccán arra felé tartott Panics Milán élelmezési tiszt és Kokotovics Dusan főhadnagy, akik felségeikkel a Szokol mulatságára akartak menni. A sötét országúton Hasszan Müftár a tiszték mögé került és szolgálati fegyveréből előbb Kokotovics főhadnagra, majd Panics főhadnagra lőtt. Ugyanekkor kerékpáron arra jött Uszenszki Leonid orosz ezredes, akit a gyilkos katona harmadik golyója talált szíven. Mindhárom lövés halálos volt, a gyilkos azonban még az éjszaka folyamán megszökött és csak hosszas üldözés után sikerült elfogni.

A hadbírótsági tárgyalást kedden reggel kilenc órakor nyitotta meg Blaznavak Vojislav lovassági ezredes. A tárgyalást Lukicsevics Mladen hadbíró ezredes vezette. A bíróság előbb ismertette a vádiratot, amely dezertálással és hármás gyilkosság büntetvével vádolja Hasszan Müftárt. A vádirat szerint Hasszan Müftár 1922 decemberében dezertált ezredétől és mint katonaszökevény 1925 márciusáig Magyarországon tartózkodott. Március 30-án tért vissza az országba, azonban a határon elfogták. 1925 április 19-én Hasszan Müftár Petrovaradinban szolgálat közben meggyilkolta Panics Milán élelmezési főhadnagyot, Kokotovics Dusan főhadnagyot és Uszenszki Leonid orosz ezredet.

Háromnegyedmilió dinár kártérítést követelnek a meggyilkoltak hozzátartozói

A hadbírótság ezután ismertette a

meggyilkoltak hozzátartozóinak kártérítési igényét. Panics Milán élelmezési főhadnagy özvegye a maga részére százötvenezer, két gyermeke: a huszonegy éves Dusan és a tizenhét éves Milena része pedig további ötvenezer, Kokotovics Dusan főhadnagy özvegye a maga részére kétszáz ezer, gyermeke részére százezer, Uszenszki orosz ezredes özvegye pedig kétszáznegyvenezer dinár kártérítést követel.

A gyilkos vallomása

Az iratok ismertetése után a hadbírótság megkezdte a vádlott kihallgatását. Hasszan Müftár vallomásában előadta, hogy a macedóniai Metochia községben született és huszonhárom éves. Novisadon az autó-kommandónál szolgált, ahol azonban állítása szerint rosszul bántak vele és ezért Magyarországra szökött, ahol Budapesten hosszú ideig cukorka-árusításból tartotta fenn magát. Mikor azonban már megunta a magyarországi tartózkodást, hazatért apjának, aki rábeszélte, hogy térjen vissza az országba. A budapesti jugoszláv követségen utlevelet kért, amit meg is kapott, azonban az utlevélén megjelölték, hogy katonaszökevény és így hazaérkezésekor még a határon elfogták.

Ugyancsak beismerő vallomást tett az intelligens külsejű szerbül beszélő vádlott a hármás gyilkosság elkövetésére nézve is. Mivel jobban beszél albánul, a hadbírótság tolmács segítségével hallgatta ki, azonban a vádlott alig várta be az elnök kérdéseit és folyamatosan mondogatta el a gyilkosság lefolyását.

— Április 19-én — mondogta vallomásában Hasszan Müftár — pravoszláv katonák husvétjukat ünnepelték és boroztak. Én muzulmán vallású vagyok, tehát sohasem iszom bort. Katonatársaim rábeszéltek, hogy igyam, én azonban nem akartam, hosszas unszolás után azonban mégis felhajtottam egymásután

két magas kancsó bort. Pár perc múlva nagyon rosszul lettem. Teljes részeg voltam.

Ez délután történt és este, amikor szolgálatba vezényeltek, még mindig olyan rosszul éreztem magamat, hogy a szolgálat alól való mentesítésemet kértem. Kérésemet azonban elutasították és kényszerítették a szolgálatra. Mikor azután a koromsötét uton a puskaportoronytól öt álltam, különös félelemérzet vett rajtam erőt. Rosszul voltam és úgy éreztem, hogy meg akar valaki támadni. Mikor a két tiszt az uton felém közeledett, úgy éreztem, hogy ezek fognak engem megtámadni, miért is védekeznem kell. Lekaptam szolgálati fegyveremet és több lövést tettem. Többre nem emlékszem, mert még ekkor is részeg voltam, a lövésektől annyira megrémültem, hogy elmenekültem. Reggel a Duna-parton megkértem egy halászt, hogy vigyen át a tulsó partra, amire azonban ő nem volt hajlandó, mert — mint mondotta — bizonyosan én vagyok az a katona, aki Petrovaradinban tíz embert megöltem. Nagyon megrémültem és hosszas bolyongás után egy erdőbe menekültem, ahol növényekkel táplálkoztam. Május elsején kijöttem az erdőből, hogy egy közeli kútnál vizet igyam, itt azonban csendőrök vártak rám. Menekülni próbáltam és rálöttem a csendőrökre, azonban hamarosan láttam, hogy meg kell adnom magamat. Elfogtak beszállítottak Petrovaradinba.

Délután folytatták a tárgyalást és felolvasták Hasszan Müftár előzetes vallomását, amelyeket a vizsgálóbíró és a századparancsnok előtt tett.

Az iratok felolvasása után a tárgyalásvezető elnök a tárgyalást délután félhat órakor berekesztette és folytatását szerda reggel nyolc órára tűzte ki. Ítélet szerda estére várható.

A sentai templom és a pápai nuncius

Pelegrinetti pápai nuncius sürgős intézkedést kér a kormánytól

Sentáról jelentik: A sentai római katolikus templom építése ügyében váratlan fordulat történt: Pelegrinetti beogradi pápai nuncius tudomást szerezve a városi tanács és a római katolikus hitközség közötti ellentétéről, beleavatkozott a templom-építés ügyébe és memorandummal fordult a kormányhoz, amelyből sürgős intézkedést kér.

Senta város tanácsa urvanis — mint a Bácsmegyei Napló is megírta — sérelmezte, hogy a római katolikus hitközség a város főterén a templomot oly módon akarta felépíteni, hogy az a közvetlen mögöttes levő görögkeleti templomot teljesen eltakarja. A tanács emiatt még régebben azt az ajánlatot tette a hitközségnek, hogy a háború alatt félbe maradt templomépítést bontassa le és építtesse fel azon a helyen, a melyet az város a templom cserjára megvásárolt. Ennek ellenében ötmillió dinárt ajánlott fel a város vezetésére, az építkezési költségek pótlására. A hitközség a város ajánlatát nem fogadta el annál kevésbé, mert Budanovics Lajos szubotkai apostoli adminisztrátor ragaszkodik ahhoz, hogy a templom a jelenlegi helyén maradjon, illetőleg azt a főterén építsék fel. Az apostoli adminisztrátor utasította is a hitközséget, hogy az építkezési munkálatokat haladéktalanul kezdje meg.

Az építkezés ennek ellenére még most sem kezdődött meg, mert a város vezetősége, minthogy az ügyet békés uton nem sikerül elintézní, betiltotta a további építkezést.

Pelegrinetti pápai nuncius most azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hasson oda, hogy a városi tanács és a hitközség között minél rövidebb idő alatt megengedés jöjjön létre a templom-ügyben.

Saljapint kiprédikálta egy főrabbi

Sokalta a fellépési díját

Budapestről jelentik: Fischer Gyula dr. főrabbi szombaton délelőtt kiprédikálta a dohány-uccai zsinagógában Fedor Saljapint, a világhírű operaénekest, aki tudvalevőleg kedd este föllépett a Városi Színházban. A főrabbi felszólította a templomban összegyűlt híveket, hogy ne menjenek el Saljapin hangversenyére. Fischer főrabbi prédikációjáról a következőket mondta:

— Korunk komolytalanságáról beszéltem szombaton délelőtt a harmadik maszkiárnál. Arról tartottam prédikációt, hogy komolytalanságot látunk a vallás terén, ahol jelszavakat hangoztatnak a vallás igazi lényege és szelme helyett, komolytalan a társadalmi élet is, általában, sajnos, komolytalanságot kell látnunk az élet minden vonatkozásában. Erről beszéltem, mint korunknak szomorú tünetéről s közben valóban megemlékeztem Saljapin föllépéséről. Azt mondtam prédikációmban, hogy én szeretem a művészetet, élvezni tudom a zeneművészetet, képzőművészetet, színművészetet, mondtam a híveimnek, hogy ők is élvezzék a művészeteket, de megjegyeztem, hogy korunk komolytalanságának tartom, hogy valakinek, akit az Isten akármilyen gyönyörű orgánummal is áldott meg, háromezer dollárt, tehát körülbelül kétszázmillió koronát fizessenek egy föllépéséért. Háromezer dollárt egy estére akkor, amikor az emberek ezrei és ezrei nyomorognak, amikor az inasok, özvegyek, árvák, munkátlanok, akiknek nincs betevő falatjuk. Amikor a hajléktalanok nem tudják, hogy hol ébrednek fel holnap és lesz-e egy darab kenyérük! Felszólítottam a híveimet, hogy ne menjenek el Saljapin estélyére, hogy felhívásomnak lesz-e fogantatja, azt nem tudom. *Háromezer dollár? O'csóbban nem adja az a Saljapin?! —* fejezte be az interjút a méltatlankodó főrabbi.

Végigcsalta az egész Bácskát

Betörésen tetten érték — Egy hónappal ezelőtt került ki a fegyházból

Balog Jása (Jakab) neve majdnem minden bácskai rendőrségnél törzskönyvelve van, de a külföldi rendőrségek fekete albumában is meg lehet találni arcképét.

Csakó- és betörőpályafutása bizonyosan sokkal régebbi keletű, mint ahogy a vajdasági rendőrségek és bíróságok 1918-ban megnyitott feljegyzései mutatják.

1918 október 13-án Temerinben tüzelőt kényszerített eladásra. El is adott Kovács Péternek 5 vagon fát, amelyre 1590 korona előleget vett fel, de sem azt nem adta vissza, sem a fát nem szállította le. 1919 április 14-én Noviszadon, a Komló és Szekely néznek 500 mázsa tengerit adott el és erre 3000 koronát vett fel előlegként. Sem a tengerit nem szállította, sem az előleget nem adta vissza. 1919 májusban Temerinben a bosznabrodai Danica-gyár képviselőjének adta ki magát és Bernhard Flórlának 5 hordó benzint adott el, amelyre 1000 korona előleget vett fel. 1919 június 3-án Csurogon, ugyancsak mint a Danica képviselője, Ferró Ádámnak 20 hordó benzint adott el, amelyért 1700 korona előleget vett fel. Az előleget megtartotta, de a benzint nem szállította le. Perleszen 1919 február 6-án már mint fa- és szénkereskedő mutatkozott be Gavanszki Szevén gyógyszerésznek és Kunert Katicának fát és szénét adott el és 1500—1500 korona előleget vett fel. 1922 november 9-én mindezekért a noviszadi törvényszék 4 évi és 9 havi börtönre ítélte, amelynek letöltése céljából átkísérték a mitrovicai fegyházba. Innen 1925 szeptember 10-én szabadult ki, de már október 12-én Titelen tetten-

érték, amikor Lázics Zsika titeli lakos házába betört és onnan nagyobb pénzügyösszeget vett magához. Beszállították a noviszadi ügyészség fegyházába. Balog Jását a zsabalyi járásbírósa 1909-ben csalásért 4 napi, 1910-ben a

zsabalyi járásbírósa csalásért 2 napi, ugyanazon évben 8 napi és 1911-ben 3 havi fegyházra ítélte. A budapesti Kuria 1913-ban csalásért 2 évi börtönre ítélte. Az ügyészség most kutatja a letartóztatott Balog Jása háborúelőtti múltját.

Aláírták

a német-orsz kereskedelmi szerződést

Rövidesen perfektuálják a százmillió márkás kölcsönt is

Moszkvából jelentik: A szovjet tanács disztermében hétfőn ünnepélyes keretek közt aláírták a német-orsz kereskedelmi szerződést.

A népbiztosok jelenlétében a szerződést orosz részről Csicserin helyettese, Litvinov, német részről Brochdorff-Rantzau gróf mosz-

kvai német követ irták alá.

A kereskedelmi szerződés aláírása után most már rövidesen sor kerül annak a százmillió aranymárkás kölcsönnek a perfektuálására, amelyet német pénzintézetek ajánlottak föl a szovjetkormánynak.

Két millió dinárt sikkasztott egy kikindai gabonakereskedő

Desser Zoltán Romániába szökött — Dobrovoljacok a károsultak — Tizenöt feljelentés

Kikindáról jelentik: A rendőrség köröző-levelet és elfogató-parancsot bocsátott ki Desser Zoltán ellen, aki ellen számos följelentés érkezett sikkasztás miatt.

Desser Zoltán a noviszadi gabonatorzsdén Kolarovics János kikindai földbirtokossal együtt nagyban járt, szott és az utóbbi hónapokban erős veszteségeik voltak. Körülbelül hat héttel ezelőtt Kolarovics — mint a *Bácsmegyei Napló* annakidején jelentette — tőzsdei differenciái miatt öngyilkosságot követett el. Desser akkor haladékat kapott ügyei rendezésére. Nemrég vált esedékesé kétszáznyolcvanezer dinárnyi tartozásának kifizetése. Ezt az összeget a gabonakereskedő úgy teremtette elő, hogy a nála beraktározott gabona nagy részét eladta. Amikor már nagyon égett talpa alatt a föld, Desser pénzzé tett minden gabonát, ami csak be volt nála rakározva, ezután elutazott Temesvár-

ra. Feleségének azt mondta, hogy három nap múlva visszatér, de noha már több mint egy hét telt el elutazása óta, nem jelentkezik. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy Desser megszökött hitelezői elől.

Az eltűnt gabonakereskedő körülbelül negyven vagon gabonával nem tud elszámolni. Károsultjai között szerepel a Banáti Gőzmalom r.-t. öt vagon gabonával, a kikindai Pamimlin Gőzmalom r.-t. ötvenezer dinárral, egy kikindai dobrovoljac háromszáz ezer dinárral és egész sereg kikindai földműves, főleg dobrovoljacok, akiknek a nála beraktározott gabonáját eladta. Eddig tizenöt feljelentés érkezett ellene és passzívait két millió dinárra teszik, amivel szemben alig néhány métermázs buza és liszt szerepel, mint aktív vagyona.

Desser családja attól tart, hogy a gabonakereskedő anyagi veszteségei miatt öngyilkos lett.

„A nemzeti parasztkormány két legfontosabb feladata“

Radics cikke az utépitésről és a kivándorlásról

Zagrebból jelentik: A Dom szerdai számában Radics István *„A nemzeti parasztkormány két legfontosabb feladata“* címmel hosszabb cikket írt, melyben a kormány legközelebbi teendőire mutat rá.

— A rómaiak — írja többek közt Radics — az egész óriási birodalmat utakkal építették tele, amelyek behálózták az egész latin földterületet. Tudósok bebizonyították, hogy a római császárság soha sem fejlődik olyan hatalmassá, ha nem lettek volna nagyszerű utjai. A mi ur-politikusaink nem tanultak a római példából, nálunk utak építésére egyáltalán nem gondoltak. A horvát parasztpárt meggyőződött arról, hogy az ország utjainak további zülése veszélyezteti a nemzet gazdasági és kulturális életét. Az utépités óriási összegeket emészt föl; gyedül a horvátországi utak javítása hatvanegy millióba kerülne, de ez az összeg is csak úgy lenne elég, ha az utépitésben résztvenne a parasztilakosság és a katonaság is. A parasztpárt elhatározta, hogy ha Pasic hazatér, javasolni fogja neki, hogy az utépitésügyi minisztérium nevét ut- és hidépitési minisztérium névvel cseréljék föl, mert ez az elnevezés felel meg legjobban működése jellegének és hogy azonnal kezdjék az utak javítását és összekötését. Nem elég, hogy az utépitési költségeket felvesszük a költségvetésbe, de arról kell gondoskodni, hogy

olyan jövedelmi forrásokat találjunk, a melyeket kizárólag utak javítására lehet felhasználni.

— A másik fontos feladat, folytatja a cikk — a kivándorlás kérdésének rendezése. Az Egyesült-Államokba közel félmillió délszláv él, akik közül háromszáz ezer horvát, száz ezer szlovén és száz ezer szerb. Mi horvátok vagyunk összesen négy millió, ebből egy millió a felnőttek száma: a munkaképes horvátok egy harmada vándorolt tehát ki Amerikába. A legtöbben Dalmáciából, Hercegovinából, az úgynevezett *„paraszti vidékekről“* mentek át a tengerentúrra. Ezeket a testvéreinket bármilyen áron vissza kell téríteni, haza kell hozni az Egyesült-Államokból. Mindehhez azonban pénz kell. Elsősorban az államnak kell ehhez a pénzt adnia és ugyancsak az államnak kell modern gazdasági politikával a passzív vidékekre vonzani a vállalkozókat, szervezeteket kell alapítani, stb.

Az erdőügyi minisztérium már néhány milliót előirányzott a Karszt-vidék erdősítésére. Itt nagy munkára van szükség és évenként legalább negyvenötven millió dinárt kell az erdőültetésbe befektetni. Meg kell szervezni az amerikai propagandát. A jugoszláv kivándorlóknak meg kell magyarázni hogy Jugoszlávia nemcsak a nemzeti és politikai, hanem a gazdasági és kulturális reneszánszát is éli. Mindenütt élénk

munka folyik, a három nép testvéri szeretettel és teljes erővel dolgozik együtt, a haza most visszahívja gyermekeit és mindenkinek kenyeret, ruhát, békét, jólétet és megelégedést akar nyújtani. Meg kell szervezni a tengeri hajózást is, különösen a tengerentúli országokba, még pedig úgy, hogy a mi hajóink a holt vagyont vigyék ki és az élőket hozzák vissza. Talán elfart tíz évig is ez a munka, de a szerbekkel való tartós, békés együttműködéssel keresztülvihető.

A Dom közli, hogy Radics István erről a kérdéssel előadást tartott a királynak, javaslatot nyújtott be az úgynevezett Adria-kölcsönre vonatkozóan, amit kizárólag a tenger mellék gazdasági céljaira fordítanak és amit elsősorban az Amerikában élő jugoszláv polgároknál helyeznének el.

Földosztás

a szuboticiai határban

Majdnem négyezer földigénylő kapott eddig földet

A Szuboticián működő agrárrevíziós bizottság most már végkép rendezni kívánja a vitás kérdéseket. Főleg arra törekszik, hogy elejét vegye olyan események megismétlődésének, amilyenek a hajdujárás és a bajmoki földeken történtek. A revíziós bizottság ezért a szuboticiai földeken elsősorban szuboticiai földigénylőket helyez el, míg a vidékről jött dobrovoljacokat és a Magyarországból optáltak egy részét a csantaviri, valamint a bajmoki városi földeken telepítik le.

A revíziós bizottság jelentése szerint a szuboticiai határban eddig 13.529 hold földet osztottak fel, 709 dobrovoljac, 70 Magyarországból optált, 722 bajmoki, 55 csantaviri és 2398 szuboticiai földigénylők között. Ujabbán 320 dobrovoljac, 140 csantaviri és 1253 szuboticiai földigénylő jelentkezett. Tekintettel a nagyszámú jelentkezésre, valószínűleg sor kerül azoknak a városi földeknek felosztására is, amelyek jelenleg még a város kezelésében vannak.

Letartóztatták

a német birodalmi bank charlottenburgi igazgatóját

Hatszáz ezer márkás csekkcsalást akart elkövetni — Éveken át megkárosította a Reichsbankot

Berlinből jelentik: Nagy feltűnést keltő letartóztatás foglalkoztatja a német közvéleményt. A rendőrség ugyanis hamisítás és sikkasztás miatt letartóztatta a német Birodalmi Bank charlottenburgi zsiropénztárának Adler nevű igazgatóját.

Adler néhány nappal ezelőtt a birodalmi bank boroszlói fiókjának pénztáránál a főintézet hatszáz ezer aranymárkáról szóló hamisított csekkjét be akarta egy megbízottjával váltatni. A boroszlói pénztárnál valódinak találtak az aláírásokat, azonban feltűnt az összeg szokatlan nagysága és ezért telefonon kérdést intéztek a berlini főintézethez, ahonnan közölték, hogy a csekk hamis. Időközben a csekk bemutatója eltűnt. A megindított nyomozás során megállapították, hogy a hamisítást Adler igazgató követte el, akit emiatt letartóztattak. Megvizsgálták a charlottenburgi zsiropénztár könyveit is és kiderült, hogy Adler igazgató évek óta hamisan vezette az igazgatása alatt álló fiók könyveit és eddig több mint félmillió arany-

SZUBJEKTIV KRÓNKA

ISMEREK EGY EMBERT, aki egy-maga egész hangversenyeket játszik végig. Nagyon szereti a muzsikát. Vasárnaponként beállítja a villanyzongoráját a »Carmen«-re, hozzátimmetli a gram-mofont, amelyben Kurz Zelma énekel, aztán veszi a hegedűjét és hangfogóval kíséri az egészet. Hogy melyik a jobb, a grammofon, a villanyzongora, vagy a kíséret? az nem fontos, de szép és meg-ható a zenének ez a nagy tisztelete, ez a rajongás, ez a hang-szereltem, amely valósággal buskomorsóba esik, ha pél-dául rövidzárlat támad a villanyzongorában.

En minden hangszert csudálok, az autó rikoltó dudájától kezdve, a legéde-sebb hegedűszóig. A verkit és a zongorát, a mennydörgést és a fülemüle csatogást. Ámbár a fülemülét saines csak hirtől ösmerem. Mindig, mindenben, a hangot kerese, az elst, az igazit, azt a mélyről, szivből szakadt ősi dallamot, amely Ábel torkából szökött az égre, mikor meg kellett hánia. Ki érti a viharok énekét? És ki érti a zongora sí-rását, céd-é-é! az elnyújtott, tájdamas futamokat, amelyek lelérának, lesujta-nak és tépik körömmel a húst? Ó, nincs már folyadék, forró ólom, amely job-ban égetné a lelket, mint a muzsika! Ez az édes mérge nagyobb csuda a buza-szemnél és a nevetésnél is. A nagy, szé-ies hangokat szeretem, körülölelnék és csókolnak ajúlásig. Nemesak az operák tudnak pányvát dobni a lélekre, a finom valcerek és az érzelmes kabarésirófák. Egyetlen hang hipnotizálni tud engem, órákig ülök egyetlen hang mellett, akár a kávéházban a duruzsoló ventilátor ze-néjét hallgatom, vagy a tűz gyönyörű szímfóniáját. Zenekarok vannak a lán-gokban és a legszebb halotti dalokat az égő fahasábok ösmerik. És ki ne hallott volna már egyet is a szél komor nótái-ból? És az esősöppek harangjátékában ki nem gyönyörködött ősi esteiken? Ó, hang! hang, amely gyógyit és mérgez, mennyi erő van benne, mennyi pokol van benne és mennyi menyország. Az éhes ember síráma, az őzike fájdalma és az elhagyott asszonyé. A fuvola test-vére az ágyunak, akár a fecske a repül-gőpnek. A gyermek sírása: a bölcső szonátája, a szélikakas nyafogása: a verebek valcere és lágy mazurka a fér-fiágy nyikorgása. Ez mind, mind az én muzsikám és néha tapsolni volna ked-vem a hangnak, a csodás, kényes kis-asszonyoknak, amely az én torkomból szökkenet elő, láthatatlan, elvarázsolt balletként. Minden hang egy lépés, egy dörömbölő ököl az értelem kapuján. A dallam pedig Jákob létrája a jóistenhez. És aki a zenét szereti, az nem erről a földről való.

NEMETORSZÁGBAN most ismét ke-mény harcot indítottak az alkohol ellen. Maga az egyház is frontba sorakozott és az intenzív propagandára a jó öreg német korcsmárosok azzal válaszoltak, hogy nem járnak többé templomba. Mert ez a háborúság már nem humánus szemforgatás, kegyes játék, mint annyi más lélekmentő európai intézmény, ez már kenyérre megy. Jó, jó, egy normá-lis, szolid polgári keretek között mozgó alkoholelleses mozgalom még megjárja, sőt akad burzsuj korcsmakirály, ald mellé helyesli is, de ilyen agresszíven fellépni, ez már erkölcsellenesség és a hí-res bajor korcsmak faláról sorra leke-rültek a szenteltvíztartók, szentképek és feszületek. Helyükbe frivol és pogány olajnyomatokat akasztottak és a felesé-geknek megtiltották a templomba járást. Különös és mélyesleges ember logika: »te el akarod rotantni az én üzletemet, én se megyek többet a te boltodba«. És így megtörtént az a furcsa eset, hogy a bigott, mindhalálig papos bajor korcs-márosok istentagadók lettek — bosszu-ból, truccból, mert a tisztelendő ur le-akarja beszélni a kuncsaftokat a szesz-fogyasztásról. Hofott a tisztelendő ur, aki vizet prédikál, maga is bort iszik. Ez az igazi kétkulacsos játék.

(t. l.)

Lábass Juci ajándékai
a bíróság előtt

Szemző Gyula rágalmazási pöre — A primadonna tanuszerepében is sikert aratott

Budapestről jelentik: Szemző Gyula nyugalmazott főispán rágalmazás miatt följelentést tett H. L. budapesti társaságbeli ur ellen, aki azt állította róla, hogy vissza szokta kéri a nőktől azokat az ajándékokat, amelyekkel nagylelkűségű rohamiban meglepi őket. A vádolt — a följelentés szerint — nagyobb társaság előtt azt a kijelentést tette, hogy Szemző többek között Lábass Jucinak, a Király Színház primadonnájának is nagylelkű ajándékokat adott, többek közt orosz cobolybundát, ezüsttrókat, ékszereket, de később ezeket az ajándékokat csellel visszavette. A járásbíróság a rágalmazási pörben már többször kitűzte a tárgyalást, de mindig el kellett halasztani, mert a tanuként beidézték Lábass Juci — akinek, ugylátszik, kellemetlen ebben az ügyben nyilvánosság előtt szerepelni — egyszer sem jelent meg. A bíróság végül is pénzbírsággal sújtotta a művésznőt. Ez hatott: a keddi tárgyaláson Lábass Juci végre megjelent a bírósági idézésre.

A tárgyalás megnyitása után a járásbíró ismertette az esetet, azután a teremszolgával beszóllította Lábass Jucit. A művésznő izgatottan sietett be a terembe és drámai gesztussal roskadt bele egy üres székbe.

A bíró: Beteg?

Lábass Juci (ijedten): Miért, olyan rosszul nézek ki?

A bíró: Nem azért kérdeztem.

Lábass Juci: Hát?

A bíró: Csak szokatlan, hogy egy tanu se szó, se beszéd, leül a bíróság előtt.

Lábass Juci: Azt hittem, ha az urak ülnek, a hölgyeknek is szabad leülni.

Szemző Gyula ezután a kis intermezzó után előadta, hogy nagy tisztelője a művésznőnek, amellelt Lábass Juci bácska leány is és néhány apró ajándékkal kedveskedett neki. De hogy visszavette volna azokat, nem áll. A panaszos után Lábass Jucit hallgatta ki eskü alatt a bíróság, mint tanut.

A bíró: Kapott-e a művésznő Szemzőtől ajándékokat, orosz cobolybundát, ékszereket, gyöngy-nyakéket?

Lábass Juci: Igen, (A nyakán lévő gyöngyosort mutatva) ezt is tőle kaptam.

A bíró: Igaz-e, hogy az ajándékokat Szemző Gyula csellel visszavette?

Lábass Juci: Szemző nem vette vissza az ajándékait, nem is akarta visszavenni, sem csellel, sem anélkül. Én soha senkinek ezt vagy ehhez hasonlót nem mondtam, sőt ilyen híresztelést nem is hallottam, mert ha tudomásomra jutott volna, a legerélyesebben tiltakoztam volna ellene.

A bíró megeskette a tanut vallomására, majd dr. Rényi Aladár, Szemző jogi képviselője mondta el vádbeszédét, a vádolt megbüntetését kérve.

A járásbíró ezután kihirdette az ítéletet, amely szerint H. L.-t másfél millió korona pénzbüntetésre ítéli, enyhítő körülménynek véve, hogy a vádolt Lábass Juci vallomása után bocsánatot kért Szemző Gyulától. Az ítéletben a felek megnyugodtak.

A sakterkés-pör

A hétesztendei fegyházra ítelt Löbl József a budapesti tábla előtt — A vádolt epilepsziás rohamot kapott a tárgyaláson

Budapestről jelentik: A tábla kedden kezdte meg Löbl József baromfikereskedő bünpörének másodfoku főtárgyalását. Löblt — mint emlíkeztes — a törvénytörés hétévi fegyházra ítélte Tremmel Mátyás szakaszvezető meggyilkolása miatt. Az ügy annakidején nagy feltűnést keltett, mert több tanu vallomása szerint nem Löbl szarta le a szakaszvezetőt, aki bajtársával együtt azért hatott be egy karácsonyi gyerekielruházó ünnepélyre, hogy onnan az ünnepélyt rendező zsidó asztaltársaság tagjai kiverje. A fájvédő sajtó az esetet sietett a zsidók ellen kihatásolni és Kádár Lehel ébredő hírlapíró híressé vált »Sakterkés« című vezércikke miatt a bíróság el is ítélte.

A keddi tárgyalásra elővezették Löblt is. A hatalmas termetű ember teljesen összetört a fegyházban, reszketteült órel között. Személyi adatainak kikérdezése után Haris Andor táblabíró kezdte meg az ügy referálását:

— Amikor a véres világháború megszűnt — mondotta — mindnyájan fellélekztünk, hogy vége már a mézárólásoknak, nem kell már többé fiaukat a harcra felkeltetni. Ma mégis megint arról kell referálni, hogy egy katona el-esett, elvérzett. De némi megnyugvás-sal állapítható meg, hogy csak véletle-nül katona az áldozat, mert hiszen ci-vil éppen úgy lehetett volna. Akár ka-tona, akár civil lett volna az íbető, aki Löbl útjába került, sorsát nem kerül-hette volna el, mert Löbl salátáságos ter-mészeti ember. Hasonlatos a gőzkazán-hoz, melynek szelepét idénként meg kell nyitni. Löbl beteges, ideges, inger-lékeny természetű ember és ahelyett,

hogy betegségét kezelte volna, még fütötte a kazánt, mert mindennap másfél-liter közönséges és egy liter tokaji bort ivott. Családi életében is durva volt, ha az uccán valaki megérintette, már morogni, verekedni kezdett.

Ez után a táblabíró rátért a gyilkosság részletes ismertetésére és az iratok felolvasására. Péltizenegykor, amikor a táblabíró az ítéletet kezdte ismertetni, Löbl József megreszkett, hirtelen felült, kinyúlt összeszorított öklét belecsapta a levegőbe, megtántorodott és élesen felordított. Sikítása megdermesztette a táblabíró szavát. Mindenki felfigyelt. Löbl még élesebben sikított, majd újra többször egymásután és végül hirtelen elvágódott a földön. Ott vonaglott a padlón, hörgött, ordított, sikoltozott. A két fegyőr eidobva fegyverét és pusztá kézzel rávetette magát Löblre. Irtózatos duakodás indult meg a földön: az epilepsziás rohamban szenvedő Löbl teljes erővel lerázni igyekezett magáról a fegyőröket, akik tusakodva próbálják Löblt megfékezni. Percekig tartott a borzalmas viaskodás a földön.

Löbl felesége jajveszékelve, sikoltozva rohant a földön fetregő férjéhez, szivet tépő sikoltásával még jobban fokozta az izgalmat.

— Így van ez minden nap, — kiáltozta az asszony, — beteg ember ez, de-hogy szurt le valakit!

Vége nagynehezen lecsillapult a földön a tusakodás. Löbl Józsefet sikerült megfékezni. Löbl, mint egy hatott, sár-gán, mozdulatlanul nyult el a fegyőrök alatt. Az elnök felfüggesztette a tárgya-lást és kinyitatta az ablakokat. Jó öt perche telt, amíg Löbl eszméletre tért,

Nagynehezen székére vándszorgott, ke-zébe ejtette fejét és halkán sirdogálva hallgatta, hogyan nyitja meg az elnök újból a tárgyalást és hogyan kezd ismét a táblabíró az ítélet ismertetéséhez.

A bíróság ezután a tárgyalást elnapo-lta és elrendelte a védők által bejelentett hat tanu soronkívüli kihallgatását, akik állítólag bizonyítani tudják, hogy Löbl nem követhette el a gyilkosságot.

Rablógyilkos merénylet

Betörték egy botosi gazdálkodó házába — A tettenért betörők lelőtték a gazdát

Becskerekéről jelentik: Vakmerő rabló-gyilkossági kísérlet történt vasárnap éjjel a bánati Botos községben. Ismeret-len tettesek behatoltak Kolárovo Bata botosi gazdálkodó házába. Az uccai lakásban csak Kolárovo menyé aludt, míg a gazda a hatúos lakásban tartózkodott. A fiatal asszony arra ébredt fel, hogy a szomszédos szobában valaki a szekrényeket leszedegeti. Nyomban ki-ugrott az ágyból, az ablakhoz rohant és segítségért kiáltott.

A segítségkérésre a figyelmes lett Kolárovo is, aki az uvarra futott, ugyan-ekkor ugrott ki a szobából négy ismeretlen férfi is az uvarra, ahol Kolárovo fejére puskát dobáltak és egyikük négy lövést tett a gazdára, aki erre nyomban összeesett. A támadók attól félve, hogy a szomszédok a lövések zajára előjönnek, elmenekültek. Kolárovo értesítették a csendőrséget s orvost hívtak, aki megállapította, hogy mind a négy golyó a fején érte Kolárovo Batot, akinek állapota életveszélyes.

A csendőrség széleskörű nyomozást indított a vakmerő rablók kézrekerítésére.

Csempészés miatt

letartóztattak egy szubotocai vendéglőst

Ötvenezer dinárt akart átcsempészni a magyar határon

A jugoszláv határrendőrség hétfőn éjjel a kelebiai határon letartóztatta Kákonyi István szubotocai vendéglőst, aki kocsin, kelebiai birtokára akart átmenni. A letartóztatás a szubotocai államrendőrség utasítására történt, amelynek tudomására jutott, hogy Kákonyi nagyobb pénzösszeget, az értesülés szerint háromszáz-ezer dinárt akart átcsempészni Magyarországra.

Kákonyi Istvánnak nagyobb föld-birtoka van Kelebián és mint kettős-birtokos, határátlépési igazolvánnyal szokott átjárni Magyarországra. Hétfőn éjjel is ezzel az igazolvány-nal akart átkelni a határon, amikor letartóztatták. A határőrség beszállította Szubotocára, ahol az államrendőrség őrizetbe vette és a tör-ténekről értesítette a vámhatóságokat is. Kákonyinál megmotosza alkalmával ötvenezer dinárt találtak. Kihallgatása folyamán tagadta, hogy csempészni akart és a nála talált pénzről azt állította, hogy azt elin-dulásakor a zsebében felejtette.

Kákonyi védekezését a vámható-ság nem fogadta el, hanem megin-dította ellene az eljárást. Az államrendőrség Kákonyit szabadlábrahe-lyezte.

ELHIZÁS ELLEN

egyedül biztos szer a szakemberek és elsőrangú szaktekintélyek által teljesen ártalmatlan és biztos hatású elismert

„VILFAN-TEA”

Teljesen ártalmatlan! Számítlan elismerés kapható az összes gyógyszer-tárakban és drogeriákban.

Előállító:

Mr. D. VILFAN GYÓGYSZERÉSZ
Gyógyszervegyészeti Laboratórium
ZAGREB, ILICA 204

1 69

HIREK

•••

— **A király egészségi állapota nem ad okot aggodalomra.** Topoláról jelentik: Ófelsége egészségi állapota nem ad okot aggodalomra. Ófelségének egyelőre még ágyban kell maradnia, de az orvosok szerint egy-két nap múlva teljesen helyreáll az egészsége.

— **Az államvédelmi osztály új főnöke.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter előterjesztésére a király az államvédelmi osztály vezetésével Todorovics Radomir belügyminiszteri osztályfőnököt bízta meg.

— **Bácsmege adománya a Jadranska Strazsak.** Noviszadról jelentik: Bácsmege törvényhatósági bizottsága Ráics Szeveasztáv alispán előterjesztésére 20 000 dinárt adományozott a Jadranska Strazsa noviszadi központi szervezetének, Bácskaplánka községe 500 dinárral a Jadranska Strazsa alapítójai sorába lépett.

— **Disz doktortá avatják a báni szék volt elnökét.** Zagrebből jelentik: A zagrebi egyetem tanácsa elhatározta, hogy Mazsúránics Vladimirt, a báni szék volt elnökét és a zagrebi akadémia tagját disz doktortá avatja. Az avatást szerdán, Mazsúránics nyolcvanadik születésnapján tartják meg.

— **Dantsics Gyuró születésének századik évfordulója.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Haladó Nők egyesülete október 23-én ünnepli Dantsics Gyuró ismert író születésének századik évfordulóját. Dél előtt a püspöki templomban ünnepi mise lesz, délután pedig a Matica Srpska helyiségében akadémiát tartanak, a melyen Vukovac Radivoj a Matica elnöke tartja az ünnepi beszédet, Kicsorics János gimnáziumi tanár pedig Dantsics Gyuró érdemeit fogja méltatni.

— **A noviszadi reormátus egyház ünnepe.** A noviszadi református egyház — mint már jelentettük — csütörtökön ünnepi fennállásának hatvanadik évfordulóját. Dél előtt fél tízkor ünnepi istentisztelet lesz, amelyen Klepp Péter főesperes, Glöckner László bácskai alesperes és dr. Dévay Lajos sztaravoravici lelkész mondanak beszédet. Délután három órakor ifjúsági istentisztelet lesz, este fél nyolckor pedig vallásos est lesz a templomban. Háda Sándor rumenkai lelkész előadása után a reormátus egyházi dalárda ad elő egyházi dalokat, majd Horváth Lajos noviszadi lelkész a templom építéséről, Ágoston Sándor feketési lelkész a presbiterek feladatáról, Kovácsy Sándor szubotical lelkész a noviszadi egyház jövőjéről tart előadást. Az ünnepélyt Benkő Viktor szombori lelkész záróbeszéde fejezi be.

— **A párisi és berlini nunciások lesznek a szent év új bíborosai?** Rómából jelentik: A Szent év vége alkalmából tartandó konzisztóriumon a pápa két új bíborost fog kinevezni. Ezeknek a neveit titokban tartják, de a Giornale d'Italia úgy értesül, hogy Monsignore Ceretti párisi és Monsignore Pacelli berlini nunciások lesznek az új bíbornokok. Monsignore Pacelli, mielőtt Berlinbe kinevezték, nyolc éven át volt nuncius Münchenben. A nunciásoknak erről az állásukról le kell mondanok, ha bíborosok lesznek.

— **Áthelyezett tanítók.** A közoktatásügyi miniszter Duranik György állami tanítót a bácspetrovozelői külső szállási iskolától Petrovozelőre, Molnár Viktória tanítónőt pedig a szállási iskolához helyezte át.

— **Lemondott az amerikai hadügyi államtitkár.** Washingtonból jelentik: A hónapok óta betegeskedő Wecks hadügyi államtitkár lemondása befejezett tény. Maga a hadügyi államtitkár közölte, hogy távozását szerdán hivatalosan közzé teszik.

— **Véget ért az angol tengerészstrájk.** Londonból jelentik: A tengerészek szervezetének végrehajtó bizottsága utasította tagjait, hogy az egész brit birodalomban kezdjék meg újra a munkát.

— **Egészségügyi intézet a szombori kórházban.** Noviszadról jelentik: A noviszadi egészségügyi inspektoratus az új szombori kórházban egészségügyi intézetet állított fel, amelynek élére dr. Schmidt Ádám bakterológust nevérek ki. Ez a negyedik ilyen intézet a Vajdaságban és hatáskörébe tartozik az egész szombori kerület.

— **Bezárták az oszjeki gimnázium négy felső osztályát.** Oszjekről jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendelkezése az oszjeki gimnázium négy felső osztályát bezárták és az osztályok növendékeit utasították, hogy tanulmányaikat Pozsegán folytassák. Az osztályok bezárását azzal indokolták, hogy kevés volt a beiratkozott növendékek száma. Az érdekeltek szülői körében nagy elégedetlenséget keltett az intézkedés és küldöttséget küldtek a közoktatásügyi miniszterhez, hogy gyermekeiket továbbra is Oszjeken taníthassák.

— **A budapesti Kuria Beniczky fogvatartása mellett döntött.** Budapestről jelentik: A Kuria kedden elutasította Beniczky Ödönnek a tábla letartóztatási határozata ellen benyújtott felfolyamodását és így a volt belügyminiszter továbbra is fogva marad. A Beniczky-ügy kuriai főárgyalását egyébként november 11-ikén fogják megtartani.

— **Romániában esik a hó.** Bukarestből jelentik: Ploestiben és a környékén erősen havazott. Az ország többi részéből is jelentések érkeztek, hogy az eddigi meleg őszi időt hirtelen hideg váltotta fel. Bukarestben, ugyancsak Brassóban hirtelen téli hideg állott be.

— **Az adai római katolikus Nőegylet műkedvelő előadása.** Az adai római katolikus Nőegylet vasárnap, október 18-ikán este fél nyolckor az adai Otthon szállóban táncsal egybekötött műkedvelő előadást rendez, amelyen Zilahy Lajosnak „Süt a nap” című háromfelvonásos színműve kerül színre. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A bácskai pékek a falusi kenyérsütők ellen.** A bácskai pékek már több ízben panasszal fordultak a noviszadi kereskedelmi és iparkamarához, hogy a falukon nagyon elszaporodott az ugynevezett házikenyér iparszerű sütése és ezt a kenyéret iparszerűen nélkül rendszeresen árusítják. A kereskedelmi és iparkamara fölterjesztésére most Ráics Szeveasztáv alispán értesítette a kamarát, hogy a legközelebbi közigazgatási szemle alkalmával személyesen vizsgálatot indít az ügyben.

— **Októberben megkezdik Becskereken a forgalmi adókvetéseket.** Veliki-Becskerekről jelentik: A becskereki adókvetési bizottság október tizenötödikén kezd meg Becskereken és környékén a forgalmi adó kvetését 1921—1925. évekre. A bizottság november végéig fog ülésezni.

— **A noviszadi nemzeti színház bányai körúton.** Veliki-Becskerekről jelentik: A noviszadi nemzeti színház drámai társulata kedden Perleszre érkezett, ahol néhány napig fog vendégszerepelni. A társulat Perleszről Kikindára utazik, ahol szintén előadásokat fog tartani.

— **Ahol veszélyes autóval járn.** Mind több panasz hallható a bácskai utak elhanyagoltsága miatt azok részéről, akik akár kocsin, akár automobilon kénytelenek vidéken utazni. Sok helyen, így például Kula környékén olyan rossz állapotban vannak az utak, hogy az autózás életveszélyeset jelent. Még rosszabb a helyzet a Mladjcs és Topola közötti országoton, amely olyan használhatatlan állapotban van, hogy az autók a tanyák felé mellékutakon kénytelenek itt közlekedni. Az élelmes tanyák már kihasználják ezt a furcsa »komjunkturát« és újabban csak száz dinár felzetése ellenében engedik a területükön fekvő utakra az automobiloikat. Az utak javításáról már olyan régen szó van közigazgatási bizottságokban és közgyűléseken, hogy végre jó volna a régi terveket már megvalósítani is.

— **Hágában megnyílt a nemzetközi magánjogi kongresszus.** Amsterdamból jelentik: A hágai békepaktóban kedden nyílt meg a nemzetközi magánjogi ötödik kongresszusa. Schokkin hollandi igazságügyminiszter megnyitó beszédében üdvözölte a delegátusokat, akiknek nevében mint legöregebb, a portugál delegátus köszöntö meg a hollandi kormány vendégszeretelmét és azt a reményét fejezte ki, hogy az új béke korszaka Hágából fog kiindulni.

— **Letartóztattak egy szállodaigazgatót kokaincsempészs miatt.** Rómából jelentik: A Della Wills Montegmano-szálló igazgatóját, a szálló titkárát, továbbá ennek két fiát kokainnal való üzérkedés és pénzhamisítás miatt letartóztatták. A banda négy másik tagja menekülést kísérelt meg, azonban ezeket is letartóztatták.

— **Ellenszegült a csendőrnek.** Noviszadról jelentik: Prpity Juraj sztarifutaki lakos a rutaki vasútállomás rak-tárának közvetlen közelében tüzet rakott és amikor Dmitrievics Velimir állomásfőnök onnan elment, a vasuti főnökre támadt, sőt a főnök által felhívott csendőrnek is ellenszegült. Hatóság ellen erőszak miatt letartóztatták és bekísérték az ügyészség fogházába.

— **Hét hónapra ítélte postagyakornok.** A noviszadi törvényszék Radulovics-tanácsa kedden tárgyalta Nagy Péter volt postagyakornok bűnügyét, aki 1924 november 19-én a Noviszad-titeli mozgóposta-kocsiban felbontott egy postacsomagot és abból egy arany karkötőt és két aranygyűrűt lopott. A törvényszék Nagyot hét havi fogságra ítélte amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett és az elíteltet azonnal szabdlábrahelyezte.

— **A francia-szorb bank tisztviselőinek sztrájkja.** Beogradból jelentik: A francia-szorb bank sztrájkoló tisztviselői és az igazgatóság között megkezdődtek a tárgyalások. A tisztviselők redukálták követeléseiket és így remény van a megegyezésre.

— **Fegyvert és municiót csempészett a lázadó kínaiaknak egy orosz hajó.** Londonból jelentik: A félhivatalos Reuters-ügynökség pekingsi távirat alapján közli, hogy az orosz szovjetkövet tiltakozó jegyzéket nyújtott át a kínai kormányoknak, mert Svatovban a révhatóságok feltartóztatták és lefoglaltak egy szovjetgőzöst, amely fegyvert és löszert szállított. A jegyzék azt követeli, hogy a pekingsi kormány haladéktalanul engedje szabadon a letartóztatott orosz legénységet és adja ki a szállítóhajót, büntesse meg a vétkes kínai hatóságokat és fenntartja magának a jogot a moszkvai kormány, hogy kárterítésre pörölje a kínai kincstárt.

— **Három turista halálos szerencsétlensége.** Lausanneból jelentik: A svájci alpesti klub lausannei osztályának három tagja a Rocher de Nayers hegyre kirándulva, szerencsétlenség áldozatai lettek. Egy veszedelmes kapaszkodónál az egyik turista lezuhant és két társát is magával rántotta a mélységbe. Mindhármán szörnyethaltak.

— **Elfogott vasuti szerencsejátékos.** Veliki-Becskerekről jelentik: A botosi csendőrség a becskereki ügyészségre kísért Knezovics Rajkó és Radics Demeter onnapi legényeket. A csendőrség útközben a vonaton arról értesült, hogy az utasokat egy szerencsejátékos fosztogatja. A csendőrök tettenérték és letartóztatták Zsinics Perid játékost.

— **Tolsztojánus csehszlovák katonatiszt megtagadta az engedelmességet.** Prágából jelentik: Léderer Frigyes cseh légionárius hadnagy felettes parancsnokságának beküldte kinevezési és egyéb okmányait azzal, hogy mint Tolsztoj lelkes híve, nem tartja lelkiismeretével összeegyeztethetőnek a katonai szolgálatot, tehát kilép a hadseregből és lemond tisztii rangjáról. Azt is megírta, hogy a jövő háborúját csak úgy lehet kiküszöbölni, ha mindenki megtagadja a katonaszkodást. A légió parancsnoksága a hadnagyot törvényszék elé állította és a hétfői tárgyaláson Léderer Frigyes védő nélkül jelent meg. Mikor az elnök azt kérdezte, hogy mit tud felhozni védelmére, szó nélkül letette a bíróság asztalára Tolsztoj naplójegyzeteit. A törvényszék felmentette. Az ügyész felebbezett az ítélet ellen.

— **Öngyilkos cipész.** Szomborból jelentik: Martalics Milivoj 28 éves szombori cipész lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **Kifosztották egy tanyai tanító lakását.** Szomborból jelentik: Krunics Mihály, szombori Radojevics-szállási tanító feljelentést tett a rendőrségen, hogy hétfőn délután, távolléte alatt kifosztották a lakását. A rendőrség a betörők után megindította a nyomozás.

— **Öngyilkosság.** Bácspetrovozelőről jelentik: Kiss Dezső bács-petrovozelői negyvenhárom éves nyugalmazott ker-tész e hó 5-ikén eltűnt hazulról. Minden kutatás az eltűnt után hiábavalónak bizonyult és hozzátartozói attól tartottak, hogy Kiss Dezső, aki hosszabb idő óta idegban szenvedett, öngyilkosságot követett el, annál is inkább, mert távozásakor borotváját magával vitte. Kiss Dezsőt vasárnap átvágott nyakkal, hol-tan találták meg a petrovozelői római katolikus temetőben. Temetése hétfőn folyt le nagy részvét mellett.

— **Csaló utazó.** Noviszadról jelentik: Hernstein Vlatko zagrebi kereskedelmi utazó üzleti útjára átvett a noviszadi »Berceuse« illatszergyár tulajdonosától egy mintakollekciót háromezer dinár értékben és azt Oszjeken elzalogosította és a pénzt megtartotta. Hernstein Noviszadon Diógy Flóránál lakott és házi-asszonyának lakás és ellátás címén 6100 dinárral tartozott. Amikor az asszony sürgette a pénzt, Hernstein a cégtől jóállási levelet hozott, amelyről kidőlt, hogy hamisítvány. Diógy és Grósz Imre feljelentésére Noviszadon letartóztatták Hernsteint és bekísérték a noviszadi ügyészség fogházába.

— **A szuboticali tiszt otthon társasvacsorái.** A szuboticali Oficirski Dom (tishti otthon) értesíti tagjait, hogy a havonta kétszer rendezendő társasvacsorákra nem bocsát ki külön meghívót és a társasvacsorának időpontját a helyi sajtó útján fogja közölni. Október hónapban 17-én és 31-én lesz a tishti otthonnak társasvacsorája. A társasvacsorákra, amelyeken nem kötelező az estélyi ruha, a tagok vendégeket is vihetnek magukkal.

— **Titokzatos öngyilkossági kísérlet egy petrovaradlni kocsmában.** Borovics Jakab petrovaradlni kocsmájába hétfőn délután hat órakor betért egy ismeretlen katona, aki eddig felderítetlen okból bajonettjével szíven szúrta a kocsmáros leányát, Borovics Márlát. A súlyosan sebesült lányt eszméletlenül szállították a kórházba, ahol a halállal vívódta. Az ismeretlen katona elmenekült.

— A noviszadi tisztviselők házszen-telése. Noviszadról jelentik: A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság tisztviselői részére a Limánon lakóházat építettek. Most fejezték be az építkezéseket és a tisztviselők házát vasárnap délelőtt szentelték fel ünnepélyes keretek között. Az egyházi szertartást Miroszav-levics Velja görög-keleti lelkes vezetője, majd Mijatovic Jovanovic tartományi pénzügyigazgató és Jovanovic Szvetolik a pénzügyminiszteriun kiküldötte mondottak hosszabb beszédek.

— Halálos csomag. Rómából jelentik: A görzi főpályaudvaron az állomásfőnök és helyettese egy csomagot kapott. A felbontáskor a csomag felrobbant és mindkettőjüket halálra sebezte. A Bresciában feladott csomagot eredetileg Görz-Montesanto állomásnak címezték, amelynek állomásfőnöke titkár a fasista-pártban és a csomag csupa véletlenségből került a görzi állomásra.

— Hat havi börtönre ítélt sikkasztó. Noviszadról jelentik: Terzics Todor, a beogradi cukorgyár alkalmazottja, aki Títelen teljesített szolgálatot, még 1921-ben hamis nyugtát készítésével huszezer dinár erejéig megkárosította céget. A noviszadi törvényszék Terzicset csalásért és sikkasztásért hat havi börtönre ítélte. A noviszadi főbírói bíróság hétfőn tárgyalta ezt az ügyet és az elsőfokú bíróság ítéletét jóváhagyta, ezenkívül Terzicset még 20.000 dinár pénzbüntetésre is ítélte. Az ítélet semmiségi panaszt nyújtott be.

— Egy négyéves gyermek felgyújtotta a szomszéd szalmakazait, mert fázott. Debrecenből jelentik: Érdekes ügy került a debreceni ügyészség elé. Néhány nappal ezelőtt Sipos Imre gazdálkodó esbei tanyája a lángok martaléka lett s elégett mintegy tizenötmilliót érő szalmakazal és szénaboglya. A csendőrség megállapította, hogy a tüzet egy négyéves fiucska, Tóth János okozta. Amíg Hódosék a mezőn dolgoztak, a gyermeket az udvaron hagyták játszani és a lakást bezárták. A kisfiu estefelé fájni kezdett. Átment tehát a szomszéd tanyára, ahol felgyújtotta a szalmakazalt és a hatalmas lánggal égő tüznél melengette dermedt kezét. Mikor a tüzet oltani akarták, a gyermek csillogó szemmel kiáltotta: „Ugy-e bácsi, jó meleg tüzet csináltam“. Az ügyészség gondatlanságból okozott tüzvész büntette miatt eljárást indított a fiu nevelőapja ellen.

— Zagrebban is adnak olasz vizumot. Az Olaszországba utazóknak sokszor okozott kellemetlenséget az, hogy utközben, Zagrebban akartak utlevelükre vizumot szerezni, a zagrebi olasz követség azonban megtagadta a vizumot azzal, hogy csupán a Horvátországban kiállított utlevelüket van joga vidrozni. A triestri kereskedelmi- és inparkamara most arról értesítette a kereskedelmi érdekképviselőket, hogy közbenjárására az olasz külügyminisztérium engedélyt adott a zagrebi követségnek, hogy bárhol kiállított utlevelekre adhat olasz vizumot.

— A spanyol diktátor hercegi rangot kapott. Madridból jelentik: Alfonso király Aidjir hercegévé nevezte ki Primo de Rivera tábornokot. Ez a kitüntetés azért nevezetes, mert a spanyol fővárosban nyílt titok, hogy a király és a diktátor között nagyon elmérgesedett a viszony Weyler tábornok menesztése miatt.

— A portugálok kikötőt építenek Fanchalban. Londonból jelentik: A Daily Mail jelentése szerint a portugál kormány rendelést adott egy angol cégnek, hogy építsen Fanchalban (Madeira) egy új kikötőt. Megállapodás történt, hogy a vállalkozásban Anglia másfél millió font sterling erejéig részesedik és hogy az építkezéskor angol mérnököket és előmunkásokat alkalmaznak. A munkálatok valószínűleg hat évet fognak igénybe venni.

Nagy botrány az osztrák nemzetgyűlésen

Mataja külügyminiszter és Leutner szocialista képviselő súlyos afférja miatt megrendült a Ramek-kormány helyzete

Bécsből jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülésén olyan botrányos jelenetek játszódtak le, amelyek tetemesen megnehezítették a Ramek-kormány helyzetét, úgy, hogy a pártok körében máris számolnak a kormány lemondásának lehetőségével.

A nemzetgyűlés ülésének első szónoka Leutner szocialdemokrata képviselő volt, aki élesen támadta a kormányt a népszövetségi ellenőrzéssel kapcsolatos javaslatok miatt és követelte Ausztria csatlakozását Németországhoz. Csodálkozását fejezte ki afőlött, hogy a nagyméretű hagyják magukat vezetetténi Mataja külügyminiszterrel, aki a csatlakozási mozgalom legnagyobb ellensége. Matajáról kijelentette, hogy a francia imperializmus bérence.

Mataja külügyminiszter nyomban válaszólt Leutnernek, akinek támadását izléstelen, szennyes, ocsmányságnak mondotta.

A külügyminiszternek erre a kijelentésére óriási vihar támadt. A szocialdemokrata képviselők magukból kikelve kiáltottak sértő szavakat Mataja felé. Leutner felugrott helyéről, a miniszter-

hez rohant és ezt mondta neki:

— Hítvány fickó, csirketfogó, vond vissza, amit mondtál!

Az elnök nem tudta a rendet helyreállítani, mire felfüggesztette az ülést. Ramek kancellár nyomban érintkezésbe lépett a szocialdemokrata képviselőkkel, elsősorban Bauer Ottóval, akit arra kért, adjon módot az affér békés elintézésére. Bauer Ottó azonban kijelentette, hogy mindaddig, míg Mataja külügyminiszter bocsánatot nem kér, szó sem lehet a békés elintézésről. A szocialdemokraták azt a kérdést intézték a kormányhoz, hogy szolidaritást vállal-e a külügyminiszter magatartásával, vagy nem hajlandó-e a külügyminisztert felszólítani a lemondásra.

Ramek kancellár összehívta a minisztertanácsot olyan megoldás megvitatására, amely lehetővé tenné Mataja megmaradását anélkül, hogy a szocialdemokratákat ért sértéssel a kormány azonosítaná magát. Mataja nem hajlandó bocsánatot kérni.

Valószínűnek tartják, hogy a Ramek-kormány a legközelebbi időn belül benyújtja lemondását.

— Japán repülőket utja a világ körül. Londonból jelentik: A két japán repülőgép, amely a világ körül utazik és amelynek legközelebbi állomása az angliai Crendon, hétfőn este a sötétség beálltával leszállt Farboroughban. Eltévészítették az utat és a repülőter helyett Farborough mellett értek földet. Az egyik repülőgép a leszálláskor felborult, de senki sem sérült meg.

— Öngyilkosságot kísérelt meg a soproni színház primadonnája. Sopronból jelentik: Különös módon akart véget vetni életének Bánhegyi Ica, a soproni színház primadonnája. A színésznő a Pannónia-szállóban lakik. Szerdán este a szobaasszony arra lett figyelmes, hogy Bánhegyi Ica szobájából hörgő hangok szűrődnek ki. A szobaasszony rögtön benyitott és megrögzött látta, hogy a színésznő eltorzult arccal, üvegesedő szemekkel, eszméletlenül hever az ágyon s nyakába zsinag vágódik. A szobaasszony a szoros hurkot nagynehezen eltávolította a nyakról, azonnal orvost hívatott, aki a színésznőt eszméltre térítette. Az öngyilkosságok krónikájában szokatlan az a mód, ahogyan Bánhegyi Ica a halálba akart menekülni. A zsinagot nem szög, vagy kilincse akasztotta, hanem belefeküdt az ágyba, hurkot csinált, azt a nyakára illesztette és két kézzel addig húzta, amíg erővel győzte. Az életunt primadonna nem volt hajlandó elárulni, miért akart öngyilkosságot elkövetni.

— Szabadláb helyezés. Noviszadról jelentik: A noviszadi vasúti csendőrség ezévi május 23-án letartóztatta és az ügyészség fogházába kísérte Pacak György vasúti raktármunkást, mert május 21-én a vasúti raktárból négyezer dinár értékű árut lopott. A vizsgálóbíró kedden szabadlábra és rendőri felügyelet alá helyezte, mert felesége és hat gyereke van.

— A Vöröskereszt a kémiai háború ellen. A Genfben ülésező nemzetközi Vöröskereszt-értekezlet elhatározta, hogy a polgári és katonai hatóságokkal együttműködve már a béke idejében keresni fogja azokat az eszközöket, amelyekkel saját személyzetét, továbbá a harcoló hadseregeket, különösen pedig a polgári lakosságot megvédelmezi és gondjába veheti a kémiai háború támadásaival szemben.

— Összeomlott a bordeauxi repülőcsarnok. Párisból jelentik: A bordeauxi tengerészeti repülőterén összeomlott egy fémből épült léghajócsarnok. Négy munkás súlyosan megsebesült.

— Az amerikai énekesnők páncélos automobillal védekeznek az uccai rablók ellen. Newyorkból jelentik: Francesalda énekesnő, a Metropolitan Opera tagja, egy automobilgyárban páncélos autóbilt rendelt. Newyorkban ugyanis világos nappal, forgalmas uccákon az utóbbi időben olyan vakmerők az utonállók, hogy ő és kollégái már nem merik ékszeriket magukkal vinni a színházba, ezentúl tehát páncélos autóbilt rendelt. Newyorkban ugyanis világos nappal, forgalmas uccákon az utóbbi időben olyan vakmerők az utonállók, hogy ő és kollégái már nem merik ékszeriket magukkal vinni a színházba, ezentúl tehát páncélos autóbilt rendelt. Newyorkban ugyanis világos nappal, forgalmas uccákon az utóbbi időben olyan vakmerők az utonállók, hogy ő és kollégái már nem merik ékszeriket magukkal vinni a színházba, ezentúl tehát páncélos autóbilt rendelt. Newyorkban ugyanis világos nappal, forgalmas uccákon az utóbbi időben olyan vakmerők az utonállók, hogy ő és kollégái már nem merik ékszeriket magukkal vinni a színházba, ezentúl tehát páncélos autóbilt rendelt.

— Borzalmas családi dráma Frankfurtban. Frankfurtból jelentik: Frankfurt Bornheim nevű negyedének egyik házában holtan találták özvegy Verleint, Schmidt Zsófiát és három gyermekét. A helyszínen megállapított tényállás szerint haláluk súlyos büntettségre vezethető vissza. Eddig még fel nem derített okokból, amelyekre Schmidtné úrnak és Verlein asszony férjének kihallgatása fog fényt deríteni. Verlein asszony, Schmidtné leánya megfojtotta édesanyját és ezután gyermekeit és magát gázzal megmérgezte. A nyomozás eddigi eredményei szerint valószínű, hogy a tettet néhány nappal ezelőtt követték el.

— Tizenhét halottja van a catanzaroi vasúti szerencsétlenségnek. Rómából jelentik: A catanzaroi vasúti szerencsétlenség ügyében a vizsgálat megállapította, hogy Catanzaro-Reggio di Calabriai vonalon a pályatestet csak nemrégiben renoválták és az teljesen rendben volt. A legutóbbi napok felhőszakadás-szerű esőzései folytán azonban a hidak nem tartottak ki. A mozdonyvezető, aki áldozatul esett a szerencsétlenségnek, a hid beomlásának pillanatában nagy lélekjelenléttel működésbe hozta a féket ilyen módon elejét vette annak, hogy a többi kocsi is a folyóba zuhanjon. A mozdony és a rákövetkező elsőosztályi kocsi után, amelynek utasai egytől egyig eltűntek a folyóban, egy postgyáskocsi következett, amely félig iennakadt a lejtőn. Egy vasúti mérnök aki az elsőosztályú kocsiában aludt, hirtelen felszakította az ajtót és kiugrott a lába nem ért szilárd talajt és a mélységbe zuhant, ahol nyomban elkapták a megáradt folyó hullámai. Eddig tizenhét halottról tudnak.

— Eljegyzés. Reich Sárkát eljegyezte Deutsch Jenő (Noviszad). Minden külön értesítés helyett.

— Tatarozzák a gizehi szfinxet. Kairóból jelentik: Az arab nemzeti muzeumi igazgatósága nemrégén utasítást adott a világhírű gizehi szfinx tatarozására. Az emlékművet, amely az évezredek során már félig elsüllyedt a sivatag homokjában, gondosan megtisztítják és részben kiemelik a főlényből.

— Ahol az ügyvédek nevét nem szabad újságba írni. Szombathelyről jelentik: A szombathelyi ügyvédi kamara szeptemberi értekezletén elhatározta, hogy felkéri a szombathelyi lapok szerkesztősejreit, ne írják ki egy ügyvéd nevét sem a tudósításokban, mert ez reklám az ügyvédek számára. A szombathelyi lapok azóta állandóan várták ennek a példátlanul álló kérésnek a megérkezését, ez azonban elmaradt, ehelyett a szombathelyi ügyvédi kamara választmánya a múlt héten elhatározta, hogy a kérést nem terjeszti a lapok elé, mert annak gyakorlati értéke úgy sincs, ellenben kimondotta a választmány, hogy fejelemint indít azok ellen az ügyvédek ellen, akiknek nevét a lapok kiírják.

Halálos autóbalesztrófia München környékén. Münchenből jelentik: Vasárnap reggel nagy autóbalesztrófia történt. Plobner müncheni cserepésmester hatodmagával autóbilon jött a környékről egy lakodalomból, a gépkocsi egy éles kanyarultnál az árokba zuhant és maga alá temette utasait. Plobner és a sofőr szörnyethalt, négyen, köztük két asszony, halálosan megsebesültek és a társaság többi két tagjának is súlyos az állapota.

A franciák letartóztattak egy volt német korvettkapitányt kokain-csempészséért. Párisból jelentik: Strassburgban a rendőrség letartóztatta Mayer volt német korvettkapitányt, mert az a gyanu, hogy kokain-csempészéssel foglalkozik. Berlinből jött Strassburgba és mert az ottani rendőrség titkos feljelentést kapott, hogy a volt korvettkapitány nagy tömeg kokaint csempész, az állomáson elfogták. Mayer volt korvettkapitányt tavaly Angliában kokain-csempészséért 800 font sterling pénzbírsággal büntették.

Felségsértésért letartóztatott földmives. Noviszadról jelentik: Moravics János szilvási földmives vasárnap nagyobb társasággal Miloviczki Lázár szilvási vendéglőjében mulatott. A mulatozás hevében Moravics sértő kijelzéseket használt a király személye ellen, a miért letartóztatták és hétfőn délelőtt beküldték a noviszadi ügyészség fogházába.

Rendőri felügyelet alá helyezték egy becskeréki gyógyszerészt. Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészséghez több feljelentés érkezett Vértési Béla becskeréki gyógyszerész ellen, akit sikasztás, csalás és egyéb büntetőeljárás elkövetésével vádolnak. A vizsgálóbíró hétfőn délelőtt elrendelte Vértési Bélának rendőri felügyelet alá való helyezését.

Orvosdoktorrá avatták a wieni egyetemen Schreiber Zoltánt, dr. Schreiber szemorvos fiát.

A szombori zsidó ifjusági egyesület műsoros estéje. Szomborból jelentik: A szombori zsidó ifjusági egyesület vasárnap tartotta meg műsoros táncestjét. A szereplők közül Holzer Erzsi, dr. Róna Gyula, Alaga Iván és Glasz Panni tűntek ki.

Halálra ítélt gyermekgyilkos. Regensburgból jelentik: Az esküdtbíróság Berthold burglengensfeldi harminckétéves mérszárost, két és fél éves törvénytelen gyermekének meggyilkolása miatt halálra ítéte. Az elítélt kegyelemért folyamodott.

Tolnai világlapjának legújabb száma érdekes tartalommal és a szokott három melléklettel jelent meg. A lap a Literária árusítójánál kapható.

Dr. Abelsberg Pál, az orr-, fül- és torokbetegségek szakorvosa, visszaérkezett és rendelését újra megkezdte (Szubotica, Pašičeva ulica 8.).

Üzlethelyiségek a főtéren, örök áron eladó. Bővebbet Földes ruhauzlet.

Félre minden utánzattal!
Gyors és biztos hatást csak az eredeti Bayer Aspirin tablettákkal érhetünk el.
Figyeljünk a kék-fehér-piros vedjegyrel!

KÖZGAZDASÁG

Orosz-jugoszláv kereskedelmi szerződés?

Rybarz—Csicserin találkozása — Az orosz gabona versenye

A gabona már be van hordva és még mindig nyitott kérdés, hogy mi történjen az idei terméssel. Egész határozottan lehet azzal a ténnyel számolni, hogy Jugoszlávia nagy gabonafelesleggel fog rendelkezni, ha a kormány nem siet az export segítségére. Ez a segítség semmiképpen sem lehet ideiglenes jellegű, mert a jugoszláv mezőgazdaságnak eddig az volt a baja, hogy függött a szomszédállamok termésviszonyától. Éppen ezért a külkereskedelmi politikának oda kell hajtania, hogy szomszédaink akkor is igénybe vegyék a mi gabonánkat, ha, mint például az idén, jó termésük volt. Hogy ezt az égetően sürgős és fontos kérdést a kormány sikeresen megoldhassa, szükség van a vám-, kivitel- és a tarifapolitika gyökeres reformjára és a figyelembe jövő szomszédállamokkal mielőbb kötendő kereskedelmi szerződésekre.

A kormány azonban mindezek érdekében alig tett valamit és ami kevés történt, az is rosszul sikerült. Ennek bizonyítéka az új vasúti tarifa, amelyet azzal a céllal készítettek, hogy a kivitelre kerülő cikkek kedvezményes díjszabás mellett kerüljenek át a határon. Annál kínosabb volt, hogy az új vasúti tarifa listára és gabonára még teletelt a díjszabást.

Egy vagon gabona fuvardíja például a Vajdaságból Zagrebba 2875 dinárba került, míg a régi díjszabás szerint 2770 dinárt tett ki. Egy vagon gabona Osztríáról Zagrebba a régi tarifa szerint 1980 dinárba került, most 2100 dinárra emelték fel. Az átlagos emelkedés 100—300 dinárt tesz ki.

Ez a vasúti tarifa azt a lehetetlen helyzetet teremtette, hogy az amerikai buza szállítása Newyorkból Bécsig ugyanannyiba kerül, mint a jugoszláv búzáé a Bándtóból Bécsig.

Ha már a tarifapolitika balul ütött ki, arra kell számítani, hogy a kereskedelmi szerződések és konvenciók megkötése nagyobb eredményeket fog hozni. Dr. Krajacs Iván kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy minden lehető el fog követni, hogy a külkereskedelmi mérleg kedvezőbb alakuljon. Ennek a kijelítésnek a kereskedelmi tárgyalások előestéjén nagy jelentősége van, csak épp az a szomorú, hogy a miniszter nem gondolt arra, hogy a mi buzáink és lisztünk hathatósabb védelemben részesüljen.

Gazdasági körökben erősen tartja magát a pozitív formában terjesztett hír, hogy Ribarzs meghatalmazott miniszter Olaszországban találkozni fog Csicserinrel, hogy a kereskedelmi szerződési tárgyalások felvétele ügyében a tárgyalásokat megindítsa.

Vajjon miképp alakulnak ezek a tárgyalások, előre nem lehet tudni, de amilyen bizonyos, hogy az orosz gabona a világpiacon kiszorítja a jugoszláv gabonát, annyira kétségtelen, hogy az Oroszországgal megkötendő kereskedelmi szerződés mentesíteni fogja Jugoszláviát ettől a veszedelemtől.

A noviszadi tőzsde értékpapírforgalma. Noviszadról jelentik: A noviszadi tőzsdén augusztusban 210 értékpapír cserélt gazdát 21.000 dinár forgalmi értékben, szeptemberben pedig 298 darab 35.345 dinár forgalmi értékben.

Gazdasági kongresszus Osljeken. Osljékről jelentik: Az osztrák kiállítás alkalmával a horvátországi és szlavóniai kereskedelmi és ipari egyesületek kongresszusát tartották. A kongresszus elnökekül Rupp osztrák, alelnökekül Akmanovic osztrák és Avramovic pozsegi nagyiparosokat választották. Hosszasan foglalkoztak a szlavóniai kereskedők és iparosok adózási sérelmével, amelyet

rozták, hogy kényen fogják a falusi kivétel-bizottságok kicserélését, mert a mostani bizottságok, melyeknek tagjai legnagyobb részt földművesek, a kereskedőket és iparosokat ártalmatlanul magas adókkal sújtják. Sok helyütt törvényben megengedett mértékben felül vetik ki a pótdadókát. Kérlik az osztrák vasúti közlekedés megújítását és Észak-Drávavasúti építést. Ezenkívül hajózási és egyéb gazdasági kérdésekkel foglalkoztak.

Nyugtalanságok kelt a hadikártalanítási kötvények árhullámozása. A belvárosi pénzpiacon nagy feltűnést és nyugtalan-ságot kelt a hadikártalanítási kötvények szokatlan árhullámozása. A kötvények árfolyama az hónapja elelőtt 400 dinár volt, az elmúlt hét végén 280 dinárra esett, a hétfői és keddi karzison pedig 330 dinárral jegyezték. A közgazdasági körökben azt hiszik, hogy az árhullámozás külföldi spekuláció következménye.

SPORT

Megerősödött a Sand birkózógárdája. A Ferrum birkózógárdájának legtehetősebb tagja, a kisközépsúlyú Palkovic kilépett egyesületéből és a Sandba kérte átigazolását. A fiatal, jóképességű Palkoviccsal, aki súlycsoportjában tavaly több értékes győzelmet aratott, igen megerősödik a Sand birkózógárdája.

A hetedik bajnoki forduló. Most vasárnap a bajnokság hetedik fordulóját játszik le az elsőosztályú csapatok. Szubotican két fontos mérkőzés kerül előtérre: a ZsAK—Szubotica Sport és az SzMTC—Sand. A kék-fehérek, akik a Bácska ellen bizonyították be, hogy kitűnő formában vannak, ezúttal ismét nehéz próba előtt állnak. A vasutasok, akik rossz start után lassan visszanyerték régi formájukat, igen nagy ambícióval készülnek a találkozásra és nagyon szeretnék a szezon elején elvesztett pontokat a Sport elleni győzelemmel behozni. A mérkőzés heves, nagy küzdelmet ígér, amelyből a pillanatnyilag jobb kondícióban levő csapat kerül ki győztesen. Teliesen nyílt a Sand—SzMTC mérkőzés is, amelyet a Sand-pályán tartanak meg. A Sand a vasasok ellen állítja ki először komplett halvesorát, Heiddel a jobboldalon, akinek most járt le a büntetése. A kitűnő vasas-csatársornak ezzel a halvesorral szemben nehéz dolga lesz, különösen ha a közvetlen védelem is jól fog funkcionálni. A papírforma alapján eldöntetlen eredményt várunk, de egy kis szerencsével úgy a Sand mint az SzMTC hazaviheti a két bajnoki pontot. A Bácska Verbászra megy át, ahol igen össze kell szedni magát, ha nem akar a Sand sorsára jutni. Külön a bajnoki lista két utolsó helyezetteje: a Szombori Amateur—Kula csap össze. A mérkőzésből — tekintve, hogy a hazai pálya a vendéglátóknak nagy előny — valószínűleg Kula kerül ki győztesen.

Fábris sikere. A Budapest—Prága városközi mérkőzést vezető jugoszláv bíróval, Fábrissal a magyarok igen meg vannak elégedve. A csehszlovákok azonban annál kevésbé; a mérkőzés után azzal vádolták meg Fábrist, hogy a magyarokat segítette, a prágai csapat pedig szándékosan nyomta. Fábris bíráskodásáért értékes ajándékot kapott az MLSz-től.

Paulen legyőzte Helffrichet. A Newyork AC Goodwin—Scholtz—Tierney—Marsiers összeállítású stafétája vasárnap világrekordot javított az 1 hétnyelcad mérföldes stafétafutásban, amelynek beosztása a következő volt: 1 angol mérföld + 220 + 440 + 880 yard. Az új rekordidő 7 p. 25.8 mp., a régi rekord 7 p. 44.4 mp. (1909) volt. Ugyanennek a versenynek a keretében a holland Paulen 1 p. 12.8 mp. alatt legyőzte 600 méteren Helffrichet. Scholtz 11 mp-es idővel is győzött, mint előnyosztó, 100 méteren.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. október 13.

Budapest deviza 1269—1270, valuta 1259—1273.

Prága deviza 60.25—60.75, valuta 60.05—60.15.

Berlin deviza 745.70—745.40 milliárd márka, valuta 739—743 milliárd márka.

Bécs deviza 1260.5—1264.5, valuta 1257—1263.

London deviza 272.

Zürich, okt. 13. Zárlat: Beograd 9.20, Páris 23.75, London 25.1075, Newyork 518.75, Brüsszel 23.55, Milánó 20.65, Amsterdam 208.40, Berlin 123.40, Bécs 0.007315, Szófia 3.75, Prága 15.35, Varsó 84, Budapest 0.007260, Bukarest 2.50.

Beograd, okt. 13. Zárlat: Berlin 13.40, Bécs 7.93, Budapest 7.90, Bukarest 26.50, Genf 10.8550, London 27.225, Newyork 56.20, Páris 2.57, Prága 16.65.

Zagreb, okt. 13. Zárlat: Páris 255.50—259.50, London 271.57—273.57, Newyork 55.97—56.52, Brüsszel 254.75—258.75, Liszt 222.9—224.82, Berlin 13.35—13.45, Bécs 7.884—7.984, Prága 165.89—167.89, Budapest 7.884—7.984, Zürich 16.8225—10.9025. Valuták: Dollár 55.225—55.815, Cseh korona 163—165.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 13. Buza: 3 vagon szerémi október 245 dinár, 10 vagon bánát 77 kilós 2—3%-os, veltikibecskeréki paritás, Bega hajóállomás 247.50 dinár. Tengeri: 2 vagon bácskai 172.50 dinár. Liszt: 1 vagon 2-es bácskai 355 dinár. Irányzat: változatlan.

Szombori terménytőzsde, okt. 13. Változatlan irányzat mellett forgalom 155 vagon. Buza 245—250 dnár, noviszadi 242.50—247.50 dinár, szubotica 245—250 dinár, osztrák 235—240 dinár, szerémi 240—245 dinár, bánát 242.50—247.50 dinár, tiszavidéki 245—250 dinár. Roza bácskai 180—190 dinár. Zab bácskai 150—160 dinár, szlavóniai 150—160 dinár. Árpata tavalyi 195—205 dinár. Takarmányárpa 155—165 dinár, baranyai 230—240 dinár. Bab fehér 180—200 dinár, válogatott 230—240 dinár. Tengeri 172.50—177.50 dinár, szerémi 180—185 dinár, tiszavidéki 172.50—177.50 dinár, bánát 172.50—177.50 dinár, csöves 62.50—67.50 dinár, száritott prompt 150—155 dinár, október—szeptemberi 150—155 dinár, december—januári 100—107.50 dinár. Liszt 0-ás GG. 410—430 dinár, 0-ás G. 400—425 dinár. Korpa 115—130 dinár.

Budapesti terménytőzsde, okt. 13. A terménytőzsdén nyitáskor az irányzat tartott. A kínálat gyengébb, a kereslet főként prima tiszavidéki buza iránt a külföld részéről is élénkebb.

Az amerikai tőzsdékről ma nem érkezett jelentés, miután tegnap a Kolumbus-tőzsde zárvá voltak.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 375.000 koronával kínálják a tiszavidéki búzát. A rozs is jól tartott. Ezt is Ausztria keresi főként dunántúli állomáson, 255.000 korona az árukínálat, 247.000—252.500 korona pénz van rá minőség szerint budapesti paritásban.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 163 (—9), Noviszad 178 (—12), Zemun 190 (—24), Pancsevó 164 (—18), Szmederevó 273 (—14). Dráva: Maribor 85 (—5), Zakanj 68 (—8). Száva: Zagreb 56 (—12), Sisak 75 (—15), Jasenovac 260 (—20), Bród 267 (—22), Samac 162 (—20), Maribor 253 (—22), Beograd 114 (—19). Tisza: Szentá 88 (—8), Titel 183 (—12). Kupa: Karlovac 58 (—6). Una: Novi 78 (—6). Vrbas: Banja Luka 90 (—4). Bosna: Doboj 60 (—1). Drina: Zvornik 18 (—2).

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza.

52. folytatás

Remegve felállt, két karját a férfi vállára tette...

A nyugtalan lány nem tudott ülni maradni. Felugrott, az ablakhoz ment, megöntözte a virágokat, megigazította a félrecsuszott falitükröt.

— A mérnök ur hosszabb ideig marad Bécsben. — szolt Griebs doktor.

— Üzleti ügyek miatt is. — magyarázta Wydow — nagyobb szállításokat kell lebonyolítanom Jugoszláviába. Most munkásruhák készítésére adtuk magunkat és mélyen az előállítási áron alul adjuk, csak hogy versenyképessé tegyük a német gyártmányt külföldön. És ebből a szempontból Bécs, mint expedíciós-központ, rendkívül fontos szerepet játszik. Itt találkozik az egész világ... vannak itt északról, délről, az Astoria-hotel tele van különböző nemzetiségű kereskedőkkel.

Ujból csönd támadt. A tudós tüntetőleg köhécselt. Kérdő pillantásokat vetett Mirjamra. A leány azonban elmerült gondolataiba.

Griebs doktor ekkor szóltanul fölkel a székéből és kiment a szobából.

Percekig némán ültek ketten egymással szemben.

— Mirjam kisasszony. — törte meg Wydow a csendet.

Mirjam felkapta a fejét.

— Bocsásson meg, mondta szinte ijedten — én ma olyan neveletlen vagyok...

— Nem neveletlen... csak távoli... olyan messze van mindentől...

Az óriás nehézkesen állt fel. A falon karcu rájárában egy miniatúr fedezett fel. Odalépett elé és szemügyre vette.

— Az egész családfám, — mondta Mirjam.

A tréfákozás egészen különösen hangzott erről az ajakról.

— Dédanya, nagyanya, anya és gyermeke... — tette hozzá.

— A gyermeke, — ismételte Wydow. Jól megnézte a leányt.

— Ön sokat szenvedhetett ezekben a hónapokban...

— Ó, — legyintett Mirjam, — minden embernek meg van a maga gondja...

Az eddigi részek tartalma: Horváth Elemér báró montekartói veszteségei miatt tervezett öngyilkossága előtt nőül veszi Suboticán Rendulics Flóra novisadi gépről-kisasszonyt, aki azért kéri őt meg erre, hogy előkelő hangzású nevét viselhesse. A báró beleszeret feleségébe, aki Bécsben szeretője lesz egy gazdaggyárosnak. Egyezséget köt feleségével, hogy ha újból nagy vigonyt szerez, akkor visszatér hozzá. Lepkowski lovag, aki Montekarlóban ezer frankot kapott Horváthtól, milliárdokat nyer számára ezzel a pénzzel. Horváth mint gazdag ember megjelenik Flóránál és jogait követeli. Az asszony, aki Risch Guidóba szerelmes, hogy megszabaduljon tőle, versenyre indul férje teájába mérget kever...

— És ha már csordultig van a serleg, Mirjam?

— Mint nálam, gondolja? Istenem... mindenki más mértékkel mér. Erről nem lehet vitatkozni. Nem hagyhatom abba... Még sok minden vibrál a szemem előtt. Nem látom tisztán a dolgok határozott körvonalait... és vannak-e egyáltalán határozott körvonalai... mit tudom én!

— Az embernek tisztán kell látni. — És a köd? A táncoló, vibráló sugarak... szétroncsolt arc, kitört fogak, vérző homlokok...

— Ez a kísértet talán nincs is, — szolt Wydow — hiszen maga mondta az imént, hogy mindez csak köd. El kell oszlatni ezt a ködöt. A ködnek mindjárt vége van, mihelyt a nap küssüt.

— A nap... — sóhajtott Mirjam — honnan vegyem? Csak nem mehetek lopni.

Megint tréfákozott. Másodszor ezen a napon.

— Egy királyságot egy napsugárért, — tette hozzá.

A mérnök megpróbált a lelkére beszélni:

— Az a baj, Mirjam, hogy maga mesterségesen ápolja ezt a ködöt. Maga tönkremegy így, mert nincs bátorsága ahhoz, hogy új életet kezdjen, gyáva, fél...

— Ugyan mitől?

— Mindentől. Mindentől, amit csak lát maga körül, ettől az asztaltól, a házaktól a városban, az élő, egészséges, husból és vérből való emberektől. Bocsássa meg az őszinteségemet, de én így látom a dolgot, nem ma és nem tegnap óta. Ebben az utolsó esztendőben sokat gondolkoztam magáról és egyre tisztábban kialakult előttem a maga képe.

Szomorúan mosolygott.

— Azt akarja mondani, — kérdezte Mirjam — hogy ezek a dolgok itt mind fontosabbak... fontosabbak, mint...

— Mint a maga képzelődései, drága Mirjam.

Kézzelel-lábbat magyarázott.

— A legkisebb szög, amely egy szék részeit egymáshoz rögzíti, fontosabb, mint a legfelségesebb álom. Maga természetesen megkérdezi: miért? Meg akarok felelni magának. Mert a lét, a mi lételemünk, csupa realitásból áll. Erő és anyag, ez a jelszó. Még helyesebben: anyag és erő. Mert a szférák zenéje, amelyről Goethe beszélt, végeredményében nem egyéb az anyag apró részecskéinek mozgásánál. Ez minden, az elektromosság is, a rádióaktivitás is és ha úgy vesszük, maga a gondolat is. Ma még ez megfoghatatlannak látszik, legalább is kézzel meg nem fogható, de előbb-utóbb eljön az idő, amikor az ember éppúgy és éppolyan bizonyossággal érzékelheti az aetheret, a rádium-atomot és az agytekervényekben végbemenő tevékenységet, mint ma a fát, a vasat, vagy a követ.

Wydowot egyre jobban elragadták gondolatai, beszélni kezdett a műhelyek, laboratóriumok, csöndes dolgozószobák tudományos munkájáról, az izzó kohókról, a pöfögő motorokról, az aetherben száguldo testecskékről, leírta az utat a tüzimádóktól a magasságokig, amelyeknek csúcán a kereszténység istene trónol, világos rendben fejtette ki gondolatait és nem engedte megzavarni magát a lány bizonytalan közbeszólásaitól és ellenvetésitől.

— Minden valóság, Mirjam! Az álmok és az ugynevezett csodák is: ismét csak a konkrét adottságoknak, amelyek közt élünk, ezeknek a tényeknek következményei. Eppen ezért nincs veszélyesebb, mint az ilyen dolgokat önmagukban, minden mástól elvonatkoztatva tekinteni. Az álmok nem élnek önálló életet, nincsenek önmagukért. És aki magát bennük éli ki, az megöli az életet.

Közelebb lépett a leányhoz.

— Ez a veszély magát nagyon fenyegeti. És ez elől a veszély elől menekülnie kell, Mirjam!

A leány kitágult szemmel bámult rá:

— Még sose beszélt így, Wydow. Gyorsan lehunyta szempilláit:

— És a papa? — kérdezte — papa a gyökereivel, az egész szenvedélyével? Hogy hozza ezt összhangba azzal, amit az imént beszélt? Vagy ő nem tartozik azok közé, akik elhaladnak az élet legfontosabb dolgai mellett, anélkül, hogy azokat észrevenné?

Ujjaival beleturkált vörös, sűrű hajába és feszült figyelemmel várta a mérnök választ.

A porosz mosolyogva felelt:

— A maga apja közelebb van az igazi élethez, mint bárki más.

— Azok közt a hideg, érzéketlen, unalmas pálmák között?

A vállá fölött magyarázólag bökött hüvelykujjával a télikert felé.

— Azok közt! Mert azok közt kikémlelheti az anyag és az erő titokzatos összefüggését, mindig közelebb juthat a nagy rejtélyhez? egészen addig, amíg szemközt nem találja magát az örök fallal, amelyen emberi értelem még sohasem hatolt keresztül és nem is fog soha. No de ettől a ponttól még messze van...

— Milyen pont ez?

Wydow mosolygott.

— Ez a pont inkább kérdőjele, a világ-rejtély nagy kérdőjele. És ott kezdődik az istenség.

A hangja különösen ünnepélyessé vált.

Mirjam némán ült a helyén.

Az alkonyat sötétsége belopódzott a szobába. A gázkandallóban vörösen égtek alángok. A kronométer titokzatosan kettyegett a mérnök mellényzsebében.

— Egész más világ ez, — sóhajtott a lány hosszú szünet után. — Meg tudom érteni, aki így látja a világot... hogy minden a maga helyén van, a maga törvényei szerint mozog... hogy az ilyen ember, mint például ön...

— Boldog tud lenni?

A lány igent intett:

— Igen, olyan boldog, hogy... hogy én azt meg se érthetem.

Wydow ránézett.

— Én azonban... — és a leány lemondóan legyintett a kezével.

Egy hang nélkül elkezdett sirni.

— Ha én egyszer kiszabadulhatnék — mondta könnyeit törölgetve — ebből a... ebből a pokoltüzből...

— Hamu az csak, Mirjam.

— Hogyan?

— A tűz él. De Horváth halott már, a tűz kialudt, hamu csak. És...

— És?

— És bűn a maga ifjusága ellen, amit cselekszik. Az ember nem élhet gyűtt egy halottal!

— De...

— A kísértet el fog távozni. A napfény elkergeti. Nyissa meg a szíved, engedje a napsugarakat, a nyarat, a megelégedést... a boldogságot. Ezt mindenki megteheti, csak akarni kell...

— Én is?

— Én is?

A nagy, erős ember a lány fölé hajolt. Halántékán kidagadtak az erek.

— Maga is, Mirjam. Meg kell kezdenie egy hidat építeni, vagy egy erős, széles pallót, amire rábizhatja magát.

— Cölöpöket verni...?

Egymás szemébe néztek.

— Erről már beszéltünk egyszer, Mirjam. Egy cölöp is elég, ha az az igazi.

A lány arca elborult.

— Egyszer összel, — szolt Wydow — sok-sok hónappal ezelőtt... Én még emlékszem egész jól...

— Egy örökkévalóság telt el azóta. Mindaketten kihallgattak.

Wydow fel-alá sétált a szobában. A lány csendesen ült, két keze az ölében pihent. Időnkint összenéztek és hol egyik, hol másik kapta el a fejét.

Igy múlt el egyik perc a másik után.

A mérnök végre megszólalt:

— Emlékezzen csak vissza, Mirjam, a palló egyszer már kész volt félig... és aztán összetört...

— Tudom...

Wydow álva maradt erőtte.

— Meg lehetne megint kezdeni a munkát... több bátorsággal... két-szeres erővel. Persze... persze négy kéz kellene hozzá most, hogy sikerüljön, az én két kezem és a maga két keze. Mert most még mélyebbre kell ásni a pilléreket, még jobban meg kell alapozni... De ez nem baj, ha maga beleegyezik, Mirjam, ha akar segíteni, akkor... akkor menni fog.

A lány mélyet sóhajtott.

Remegve felállt, két karját a férfi vállára tette és mélyen a szemébe nézett.

— Vezessen át a maga világába, — mondta szinte könyörögve — mentsem meg, mentsem meg engem.

A férfi boldog-szomorúan mosolygott.

— Jöjjön, Mirjam!

És odaölelte fejét hatalmas vállára.

A főtárgyalás

Száz és száz szem szegeződött Flórára.

A bárónő elegáns prémbundájában foglalt helyet a vádlottak padján. Sápadt volt, de az arca mintha márványból lett volna. Nyugodan állta az esküdtek, az ügyész, az újságírók kutató pillantásait, meg se rezzen. Szempillája se rezdült, amikor a főtárgyalási elnök felolvasta a hosszú vádiratot. Órák-hosszat ült mozdulatlanul, anélkül, hogy egy ujját behajlította volna.

Kihallgatása előtt az elnök Dummel udvari tanácsos, rövid szünetet tartott.

A hallgatóság tömött padsoraiban mozgás támadt, de némán figyelt mindenki, csak nyakukat nyújtogatták jobbra-balra a verejtékező emberek, hogy jobban lássanak. A lélekzetét is visszafojtotta mindenki.

(Folyt. köv.)

Rum- és likőreszenciák

legjobb
minőségben

Drogeria
LANDAUER SUBOTICA.

NYILTTÉR.

Podizanje ložionice u polukrugu na stanici Novi-Sad

Direkcija Državnih Železnica u Subotici na temu rešenja Generalne Direkcije Državnih Železnica G. D. Br. 18042 od 30-og aprila 1925. godine i u smislu članova 86-98. Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 11-og novembra 1925. godine drugu ofertalnu licitaciju za izradu, liferovanje i montiranje gvozdene krovne konstrukcije sistema »Polonso« ložionice u polukrugu na stanici Novi-Sad.

Privremena kaucija od 100.000 dinara odnosno 200.000.— dinara za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Železnica u moneti predviđenoj po čl. 88. Zakona o Državnom Računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Propisno taksirane ponude uzapečaćenom zavoju sa oznakom spoja: »Ponuda za izradu, liferovanje i montiranje gvozdene krovne konstrukcije sistema »Polonso« ložionice u polukrugu na stanici Novi-Sad od ponudjača N. N.« predaju se najkasnije do 11 časova Gradjevinskom Odeljenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9. II. sprat, vrata br. 9).

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička preduzeća, koja podnesu uverenje o prijavi preduzmačke radnje za ovu godinu, kao i uverenje o tome da su platila porez za tekuće tromesečje.

Zastupnici ponudjača pripustiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje, da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi, obrazac ponude, predračuna troškova i ugovora, opšti i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 100.— dinara nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odeljenju Direkcije.

Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkcije Državnih Železnica u Subotici

Br. 39175/1925.

Német

8438

kiállító festőművészekről sikerült szebbnél szebb eredeti **olajfestményeket** beszerezni. Megtekinthetők vételkényszer nélkül!

Balog Lina cégnél, Subotica

Naponta friss élővirág kapható.

Tüzifa és faszén

Ajánlunk azonnali és későbbi szállításra

I. oszt. göcsmentes, egészséges, szép bükk- és gyertyánhasábfát, valamint 2 éves száraz vegyeshasábfát, fűrészelt dorongfát legolcsóbb naplárak mellett, vasuton esetleg hajón is szállítható

ROSTÁLT SZÁRAZ FASZENET

szívógázmotor üzemhez alkalmas, legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR, OSIJEK

Desačina ulica 27. — Telefon 404.

VATTA

paplannak és szabóknak kicsinyben és nagyban

ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA

M. JUNGWIRTH I DRUG

Vlaška ul. 92. ZAGREB Telefon 28-39.

WEISZ JENŐ

KEFEGYÁRA SUBOTICA TELEFON 188

Ajánlja kitérő minőségű versenyen kívüli kefe-, ecset-, seprő-, malomkefe- gyártmányait!

Felhívás.

„DAR“ (Ajándék) néven új Születési Segély Egyesület alakul 600 taggal. Felvételi díj 20 din. Születési pótdíj minden eset után 20 din.

1—50 befizetett eset után	4000.— din.
51—150 „ „ „	6000.— „
151—300 „ „ „	8000.— „

fizet az egyesület. A segélydíjak minden levonás nélkül értendők!

Tagokat felvesz:

„Nada“ drogéria huspiac (Vukovics Gerő mellett),
Miloš Bogić III. krg. Beogradska put 89,
Csipak Ferenc vendéglős Majsai ut,
Szanka János fűszeres VIII. Lisinskiejva ul. 32.
Futó Mátyás fűszeres VI. Iirska ul. 17.
Kutalek Ferenc fűszeres VI. Save-Tekelije ul. 62.
Bakalić Čedo fűszeres V. Gajeva ul. 70.
Djukić Miklós fűszeres Bajai-ut végén,
Mrđjanov Milan Save-Tekelije ut Mútrágyagyárral szemben,
Vetro Zoltán Somborski put, (gabona-piac.)
Borsos Ferenc vendéglős Stara-Kanjiza
Az alapítók.

Felhívás!

„NADA“ (Remény néven új kiházasító egyesület alakul 1.200 taggal.

Felvételi díj 50 din. Minden házassági eset után 50 din. pótdíj fizetendő.

1—50 befizetett pótdíj után	10.000.— din-t
51—100 „ „ „	15.000.— „-t
101—200 „ „ „	22.500.— „-t
201—300 „ „ „	30.000.— „-t
301—400 „ „ „	37.500.— „-t
401—500 „ „ „	44.000.— „-t
501—600 „ „ „	50.000.— „-t

fizet az egyesület. A segély díjak minden levonás nélkül értendők. Tagokat felvesz:

„NADA“ drogéria huspiac (Vukovics Gerő mellett)
Miloš Bogić III. Beogradski put 89,
Csipak Ferenc vendéglős Majsai ut
Szanka János fűszeres VIII. Lisinskiejva ulica 32.
Futó Mátyás fűszeres VI. Iirska ulica 17.
Kutalek Ferenc fűszeres VI. Save Tekelije ulica 62.
Bakalić Čedo fűszeres V. Gajeva ulica 70.
Djukić Miloš fűszeres Bajai ut végén
Mrđjanov Milan fűszeres Save Tekelije ulica (Mútrágyagyárral szemben)
Vetro Zoltán fűszeres Somborski put. Gabona piac.
Borsos Ferenc vendéglős Stara-Kanjiza
Az alapítók.

Délbánátban eladó modern

gőzmalom

Mramorákon jutányos áron eladó automatikus modern berendezésű gőzmalom több lakással és melléképülettel a vasutállomástól 900, a mramorákubini vasuti vonaltól 100 méternyire. Van benne 4 kettős henger, 3 pár kő, a gőzgépe 120 HP. Örlőképessége: két vagon. — Felvilágosítást ad:

Zsiva Gavrilovics, Dolova

Telefon 8. szám.

FIGYELEM! A bécsi Messén sikerült kespénzbevásárlásaink révén kiválóan előnyös áron több ezer darab legújabb divatu női-és leánykabátokat, seiyem és szövet utcai és estélyi toiletteket, mindennemű női szőrmebundákat, sportkabátokat beszerezni, melyeket

kiárusításszerű áron

bocsájtunk eladásra. — Ezen előnyös vásárlásunk révén mindennemű szőrmearuk en-gros áron kerülnek detailban is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül férfi-, fiu-és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundákat rendkívül jutányos áron. Legfinomabb női perzsa bundák 12-18000 D.-lg.

Róth Manó és Fiai, Novisad

Kérünk ajánlatot
4 vagon
folyamkavicsra
franko Subotica
MINERVA D. D. SUBOTICA

Gazdák figyelmébe!

ALKALMI VÉTEL:

16 és 18 soros vetőgépek, 3 m. „Labor“ műtrágyaszórók, tengeriültetők, mind a világhírű J. Pracner cég gyártmányai, eredeti ulmi ekék és ezek alkatrészei, tizedesmérlegek, ekevasak és más mezőgazdasági cikkek erősen lezállított, versenyen kívüli áron kaphatók a

Bácskai Mezőgazdák

Tel. 163. Szövetkezeténél Sombor

ELŐNYOMDÁT

modernül felszerelve legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
ELŐNYOMDA BERENDEZÉSI VÁLLALAT (BÁCKA)

VEGYE MEG A FENEMLITETT
CÉGNÉL AZ ELŐNYOMDÁT SAJÁT ÉRDEKÉBEN

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bórpalota.
Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinogáru, tömlő és hevederek

PONYVA ÚJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

Művirág-gyár

mely 20 éve áll fenn, Jugoszlávia egyik legnagyobb városában, nagy vetőkörrel bevezetve, kicsinyben és nagyban, nagy áruraktárral olcsón eladó. Éraekldések „Cviječe K-81“ jelige alatt Interreklam D.D. Oglasni Zavod, Zagreb, 1-78 címre intézendők.

Székelly A.

ezideig még nem hallott olcsó áron legjobb minőségű angol szövetekből a legelegánsabb férfi ruhákat készíti.

Subotica Halpiac.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Október 15-18
csütörtök-től-vasárnapig
TORNADO
Látványos filmjáték 7 felvonásban, a nő főszereplő
RUTH CLIFFORD

FIGYELEM! Tornado a szezon egyik legértékesebb újdonása, melyre 5 drb. 10 dináros pályadíjat tűzünk ki azok között, akik teljesen eltalálják, ki a férfi főszereplő és melyik híre a rópai II. misztészre hasonlít. Mindenki pályázhat, ha irasbeli véleményéhez csatolja beérpt jegyét. Sorshuzis dönt.

Hétfőtől kezdve naponta

Habsburgok tragédiája

7 felvonásban

Mary Vösera — — Korda Mária
— — — — — Zeton I Kálmán

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olvasóközönség számára. Legtöbb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbontott levélben lehet beküldeni. Kérdezőkérdezőkhez válasz közzététel nélkül.

Egy fekete, jökában levo cimbalom olcsón eladó. — Cim a kiadóban „ombor“ jellegvel. 8557

Eladó vagyonszerző tüzszertel berendezéssel együtt. Martonos szállás kis-piac főterén. Érdeklődni Ignác Antóci Jánosnál. 8627

Magánjáró pálinkafőző kazán használt, de jókarban levő, eladó. Schwartz berkereskedő, Senčanski put 17. 8842

Ócska ólmit, fémét magas árban veszek. Szabó Tolstojeva 7. 8826

Hölgyek figyelmébe!

Uj női fodrászüzlet

Féjosás, szép ondolás, festés, manikür, szépségpolás, speciális bubí-hajvágás minden alakban, higienikus hajpolás, Hienna-hajfestés, hajmunka, paróka-készítés.

Abonnement napi áron!
LAGNER JÁNOS
uri- és női fodrász
Subotica
Paš čeva ul. 6. (Edeňypiac)

27 éves szőke nő, magányos urnál

házvezetőnői

állást vállalna. Főzéshez, a házvezetés minden ágához ért. Megállapodás esetén a háztartásban minden munkát vállalna. Megkereséseket „221“ jelíggre Kardos hirdetővállalathoz Novisad Kr. Petra ul. 19. kör. 8553

Eladó fürdőszobakályha, falmezősdő, kloset, fénycépezőgépek és objektívek. Neumann, Sokolska ulica 2. 8553

Háló, ebédlő, konyhabutor és villanylámpák eladók. Megtekinthető délután. — Cim a kiadóban. 8835

KERJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

FOGLALKOZÁS

Tagesiräulein zu grösserem Mädchen gesucht. — Adresse Administration. 8836

Fehérnemű készítés kézimunkával vagy géphimzéssel, filcé, tűrc-filc, toledo, aplikálás és egyéb kézimunkák Aida kézimunka üzletben. Csirkepiac, kis köz. 8771

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kezápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Legmodernebb felsőruhávarrást elfogad jobb úriházaknál Marija Szika Szubotica, Željeznička ul. 11. 8551

Szakképzett vincellér középkorú, alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

MALOM-BERENDEZÉSEKET

Hoffherr-Sohrants-Clayton-Shuttleworth Rt. gyártmányát
Német és osztrák gyártmányú Diesel és gyújtó golyós

NYERSOLAJ-MOTOROKAT

Asztalos és bogár
SZERSZÁMGÉPEKET MOTOROS EKÉKET

Trstenik—Dubljev gyártmányu

MALOMKÖVEKET

szállít a legjobb minőségben versenyképes árban és kedvező feltételek mellett a képviselet

KOSTA BÜRGER

Veliki-Bečkerek. 6042

Vajdaság egyik nagyobb városába kerestetik egy jobb családból való idősebb, komoly, intelligens leány bizalmi állásba. — Ajánlatok „Megbízható“ jelíggel a kiadóba. 8559

Egy teljesen egészséges, egy hetes leánygyermeket ki volna hajlandó örökbe fogadni. Ajánlatok adják le címüket **Schmolka** hirdetőirodában **NOVISAD** Futoški put 2. 8548

Villanyszerelő, aki perjekt motorok és transzformátorok tekeréselésében, állást keres nagyobb üzemhez mint főszereplő. Jelenleg Jugoszlávia legnagyobb üzeménél. — Megkereséseket „Önálló munkaerő“ jelíggel a kiadóba kérek. 8717

Idősebb cukrászsegéd azonnal felvétetik. Longa, Stara-Kanjiža. 8775

Irodakisasszonyoknak kezdő fiatal lány, aki a gépírásban jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 8818

PATKÁNYIN

(törv. v.)
Patkányirtószer
Rettler Oszkár vel.-beckere nyug. főkapitány nagyszerű találmánya.

Doboz 15 dinár!
Fő-elárúsítója:

Patkánygyár (Torontáli Agrárbank Rt.) Vel.-Bečkerek
Viszonteladók Subotican
Kezeli droceria és Kurtoš Miloš vegyeskereskedő Jótállás a biztos eredményért!

2½ éves gyermek mellé kisasszonyt keresek, ki németül is beszél. Mikuska István, Bene Sudarević ul. 25. 8744

VÉTEL-ELADÁS

Teljesen új gyászkocsi olcsón eladó. Megrendelésre készítek minden mintájú kocsit. Cim a kiadóban. 8850

Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D.D.
VÁROSI ÜZLETE
KOSTINA ULICA 1 SZÁM
az utban levő áru elhelyezése céljából a raktáron levő
luszttereket, vasalókat és ernyőket
eredeti gyári áron bocsátja eladásra
Az áru fogyasztó közönség saját érdekében cselekszik, ha a mostani kedvező alkalmat felhasználja

KLEIN GÉZA és FIAI AUTORIZÁLT FORD JAVITÓMŰHELYE A PALICSI UTON LEVŐ TRANSPORT TELEPEN. TELEFON 524 VAGY 55. SÜRGÖNYCIM: LAKLEINOEL

UTÁNZOTT ALKATRÉSZEK FÉL EREDMÉNYEKET ADNAK: KÉRDEZZE MEG A FALÁBU EMBEREKET!

Fordjavításokat csak ott szabad végezletni, ahol speciális Ford szerszámok és eredeti Ford alkatrészek állnak az autótulajdonosok rendelkezésére. Klein Géza és Fiai speciális Ford és Fordson javító műhelye a Palicsi-uton levő ugynevezett Transporttelepen van egy percre a teherpályaudvartól. A műhely a legmodernebb gépekkel van felszerelve és a m. grande ó gyors, pontos és megbízható munkában részesül. A műhelyben használt speciális Ford javítógepeknek és eredeti Ford alkatrészeknek biztos eredményt kell adniok. Olcsó mindezes felszerelések és összeállított

UTÁNZOTT ALKATRÉSZEK FÉL EREDMÉNYEKET ADNAK: KÉRDEZZE MEG A FALÁBU EMBEREKET!

KLEIN GÉZA és FIAI AUTORIZÁLT FORD JAVITÓ MŰHELYE A PALICSI UTON LEVŐ TRANSPORT TELEPEN. TELEFON 524 VAGY 55. SÜRGÖNYCIM: LAKLEINOEL

Gyönyörű rózsza tele háló és modern nagy ebédlőkredenc és egyéb teljesen új berendezési tárgy minden elfogadható áron eladó Szentán, Pollák Sándornál Bilicky Károly-féle ház, vasut mellett. 8830

BIRTOKOK

ŠABACON

50-250.000 dinárig

ELADÓK

Felvilágosítással szolgál

S. JEFFÉ, Šabac

Jevremova ul. 28. 8812

Alig használt zongora és egyéb butordarabok eladók. Frankopanska ul. 6. 8829

Eladó körülbelül 100 kg. csomagoló papír á 6 dinár (nagy ívek) és embalgó

Középkorú, ki tanult vegyeskereskedő, volt utazó, Torontálmegyében teljesen bevezetve, beszél szerbül, magyarul, néme ülés románul utazónak ajánkózik. — Cim: Herceg Emil BEGA hirdető iroda Vel.-Bečkerek

á 8 dinár. Cim: Sár Sándorné, Varoska kuća. 8555

Központi melegvízfűtéshez megvételre keresek szabadon álló 52 □ m. tüzfelületű fűtőkazánt. — Ugyanott egy régi 3 és fél □ m. tüzfelületű, falazható kazán és egy 7 köbméteres gömb viztartó olcsón eladó. Tóth R. T. Bačka-Topola. 8554

Eladó jókarban levő fogaskerekű magánjáró kazán. Branko Grujić, Nova-Kanjiža. 8727

KISS ZALOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradói cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi női raglán és téllkabátnak való. Ékszerék, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Mali-Idősoi jömeneteli nagyvendéglő bérlete mozival együtt, komplett berendezéssel, eladó. Meg egyezéstől számított 14 napra átvehető. Szilágyi Gergely vendéglős. 8798

EKSZEREK

ARANYLANCOK, ÓRAK

REPOVICs-nál

Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett

KÜLÖNFÉLE

Különbefáratu butorozott szoba azonnal kiadó egy személyre. Kumanovska ulica 17. 8833

Utcai butorozott szoba két személynek kiadó. — Cim a kiadóban. 8834

Gimnazistáknak órákat ad egy érettségizett diák. Cim a kiadóban. 8838

Főtéren udvari helyiség kiadó. Dobanovackog (Corda) ul. 4. »Juvelia.« 8832

Naponta
friss pörköltkávó
csak
Sugár Manónál
kapható Subotican.

Gummbélvégzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Saját készítmény!
Állandó nagy raktár!
Legújabb divatu modern
cipőkben
Márkó Pressburger vezet
Különb mértékosztály! Szakszerű orthopéd munkák!
Aleksandrova ulica 5
Bárány-szálloda mellett 3814

Doroshordók 100 literenként 10 liter mustért kaphatók kölcsönbe. Vilsonova ulica 22. szám alatti pincében. 8828

Két nagy helyiség, műhely, garage, raktár vagy hasonló célokra alkalmas, azonnal kiadó. Sombor, Kraljica Maria trg 8. 8558

Prima szemüvegek inga-órák valamint ebédlő álló óra, tokhoz modern ütőse berendezett szerkezetek kaphatók
Markovics Ferenc
ékszerész, Sombor,
Kralj Petra ul. 6.